

89

ԳԵՒԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐԱԴԱՆԻ

ՏԱՐԵՅՈՅՅ

1925

059

9-13

Զ.

ՏԱՐԻ

Ի.Ա.Բ.Ս.Ա.Ճ.Ս.Ն.

Կ. ՊՈԼԻՏ, Չափաֆեր Թիւ 50

Գին 30 Դր. Ամերիկայի համար 30 Սենթ.
Եւրոպայի համար 1 Գլին կամ 3 Ֆրանկ:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ՝

Կ. Պոլիս, Չափաֆնըլար, Աղբիւրին, մօտ քիւ 50

Գրատուն մը հանրային բարւոյն ծառայող օգտակար հաս-
տատութիւն մըն է, որ կը սինէ լոյս, դարգացնելով անհո-
տին մտաւորական մակարդակը, Այս միակ նպատակին կը հե-
տամտի ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆը հայկալթելով աշխարհ/
ամէնէն հետաւոր անկիւնները՝ ամէնէն փոքրուած հեղինակու-
թիւններ, ազգային և օտար հայճարներու արտադրութիւն-
ներ, զանադան դասագրքեր, եւն. եւն., և ուրիշ և որ
հետդնեալ գրասկրներու ստուար թիւ մը քաջայեղ կը հան-
դիսանայ իրեն՝ աւելի հաւաքելու իր գրքերու մթերքը.
հրատարակելով զնահաւելի նորութիւններ:

059

9-13

ԳՐԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1925

2. ՏԱՐԻ

22078

6897

J. Hyslop
Nov. 15 1938
06 JUN 2009
U.S.A.

ԿԱԶՄԵՑ

ՍԻՄՈՆ

ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐԱՏՈՒՆ

Պ. ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Չափաֆնըլար, քիւ 50]

12.03.2013

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Զամբաֆյար, Յակոբեան Խան, Թիւ 10, 12, 13,
ՏԵՐ ԼԷ ՏԵՐԵՆ ԱՐԱՄ ԲԱՂԴԱՆՈՒՇԵԱՆ

№ 8

9684-71

Քուական Քրիստոսի 1925

Բուն քուական Հայոց 4417—4418

Տօմարական քուական Հայոց 1374-5

Դիր Տարւոյն Ն.

Եօրներեակ Դ.

Վերադիր Ը.

Իննեւսաններեակ Զ.

Տանուէր՝ Խոյ

ՀԱՄԱՌՈՑԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Լ. Լաւինաց

Յն. Յունաց

Հր. Հրէից

Յայտ. ըստ Յայտաւարաց

Յճկ. Տաճկաց

Տօմ. ըստ Տօմարիւ Հայոց

ՆՐՆՈՑԹՔ ԼՈՒՍՆԻ

● Ծ. Լ. Ծնունդ Լուսնի

● Ա. Բ. Առաջին Քառորդ Լուսնի

● Լ. Լքում Լուսնի

● Վ. Բ. Վերջին Քառորդ Լուսնի

Ահա անուանացանկ մը մեր նորածիններու՝
յաջորդ 7 — 8 էջերուն վրայ. Անուն մը կա-
պերէն մին է երախան իր տոհմին անցեալին
հետ միացնող. Օտար անուն մը գուցէ հեռացնէ
զանի իր համայնքէն. Նախանձախիղիւ ըլլանք
անուններու ընտրութեան եւ զգուշանանք այն
ամենէն՝ որ մեր ինքնութեան վրայ օտարի դրոշմը
կը գարնեն.

1925Ի ՆՈՐԱԾԻՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԱԾ ԱՆՈՒՆՆԵՐ

Մա'յր բարի,

Հոգիիդ վանդակէն արծակուած թռչունն երով կ'երանաւետես ընտանեկան յարկը եւ կամ չքնաղ բուրաստանի մը կը վերածես զայն սիրոյդ ծաղիկներով, իցի՛ւ անթառամ մշան անոնք, գեղեցկագեղ եւ մշտաբոյր, անոնցմով հիւսելու քեզ պսակներ աննկուն ոգւոյդ, հզօրագոյն անձնուիրութեանդ:

Դեռափրիթ երախան իր նորաբաց աչքերով քեզ կը տեսնէ առաջին անգամ ու կը ծպտի: Անոր առաջին ճիչը քու յաղթանակի երգդ է: Բի՛ւր փառք քու ստեղծագործ զօրութեանդ:

*,

Ներուի ինձ հասարակաց մօր ուղղուած այս տողերէս վերջ յիշել այն պաշտելի կիին՝ ՏԻՐՈՒՀԻՆ՝ որուն ծոցը եղաւ իմ տկար մանկութեանս գահը, խորի՛ն մեծարանք եւ հիացո՛ւմ անոր քաղցր յիշատակին:

Ս. Գ.

Ա Ր Ա Կ Ա Ն

Աբել	Գամեր	Հրահաս	Սանասար
Ագաս	Գարեգին	Հրաչեայ	Սեպուհ
Ադամ	Գիսակ	Հօռոյ	Սեւակ
Անուշա-	Գնէլ	Մածաֆ	Սիսակ
ւան	Գուսան	Միհրան	Սիւրուհ
Ասոս	Գուրգէն	Միւռնոն	Սկայորդի
Ագիբաս	Գրգուռ	Մհեր	Սօս
Ապրստմ	Գրիգոր	Մուշեղ	Վահագն
Առան	Դեմետր	Յարվարդ	Վահրին
Առնակ	Եղիշէ	Յուսիկ	Վաւեսակ
Ասողիկ	Եմբան	Նաւա-	Վաչէ
Ասֆանագ	Զարեհ	սարդ	Վարագ
Ասոմ	Զարմայր	Դերսեհ	Վարագ-
Արագած	Զաւէն	Դուպար	դաս
Արայ	Զգօն	Շահան	Վարած
Արարաս	Թաքուլ	Շահէ	Վարդա-
Արքուն	Թորգոմ	Շահէն	մաս
Արման	Թորոս	Շաւար	Վարդա-
Արմաւիր	Ժիրայր	Շանք	վառ
Արեւգ	Ծիծեռ-	Շապուն	Վարդգէս
Արսակ	նակ	Շարա	Վրոյր
Արաւէս	Ծնունդ	Շիղա	Տահաս
Արսոյս	Կամսար	Շիրակ	Տիգրան
Աւարայր	Կորիւն	Ոսանիկ	Տիրայր
Բաբգէն	Կունցիկ	Պարիկ	Տորք
Բաքիկ	Համա-	Պարէ	Տրդաս
Բագարաս	զասպ	Պարոյր	Յոյակ
Բենիկ	Հարմա	Պերն	Փառնակ
Բիւրաս	Հեթում	Ռոսոմ	Յրիկ

Ազնեւ	Գեղունի	Մլխ	Սիրարփի
Ազգանոյ	Դժնայ	Յակիւք	Սիրվարդ
Ալիս	Դսրիկ	Յասմիկ	Սմբատ
Աղբիւրակ	Դրասանգ	Յաւեր-	նոյ
Աղքատար	Երանեակ	ժուհի	Սողոմէ
Այծեմնիկ	Եւփիմէ	Նազեմիկ	Սբոնի
Անահիտ	Եփրատ	Նարգէս	Սօնա
Անայիս	Զապէլ	Նուարդ	Սօնդիպի
Անգիւնէ	Զարման-	Շահան-	Վարդայ
Անի	դուխ	դուխ	Վարդա-
Արեգ	Զեփիւռ	Շահայրակ	հեր
Արեգնազ	Լուսաբեր	Շահաս-	Վարդա-
Արքայաւ	Լուսնաբազ	պրամ	նոյ
Անոյ	Խոսրովի-	Շաֆէ	Վարդի-
Ասդիկ	դուխ	Շողակաք	բեր
Արածանի	Խուճուճ	Շողեր	Վարսե-
Արեգդէմ	Կակաչ	Շողիկ	նիկ
Արմենուճ	Համա-	Շուշան	Տենչալի
Արալոյս	սփիւռ	Ոգոհէ	Տիգրա-
Արաւ-	Հուրհեր	Ոսկեհաս	նուհի
կուհի	Հրան-	Ոսկեհեր	Տիրուհի
Արփեցի	դուհի	Ուլաննա	Տրգասունի
Բամբիւ	Հրանոյ	Պայծառ	Փայլածու
Բերկի	Զուիկ	Պերնուհի	Փայլիկ
Բերկուհի	Մանիակ	Ռանան	Փիննա
Բիւրեղ	Մարգարիտ	Սանդուխ	Քնարիկ
Դանգրա-	Մարերի	Սեղա	Քննոյ
հեր	Մինրիքէ	Սիրա	Քրիստիկէ
Գեղանոյ	Միւնա	Սիրանոյ	Ֆիմի

Արեւուն ուկի ճաճանցներուն տակ
Դարման զեփիւռին շունչովն անապակ
Պարիկ մ'է կարծես նուրբ ու վարսագեղ,
Կը դիւրեք նայումսն իր տեսով շրջեղ:

Մասնաւ ճիւղերուն սուսափունը մեղմ
Սիրող արտի մը տրոյն է հեղձ ու մեղմ,
Ու սուսասարս կախարդանովն հիւն
Գուշակեղ կուտայ մեղի ապստեղին:

Վաղը հոնեւան իր ծաղիկներուն
Պիտի յաշորդեն պրտուղներ սիրուն,
Թաւիշ այտերով, կարմիր խասուտիկ,
Եղեմէն քերում իր ոսկեհասիկ:

Թող քամին խնայէ մէջ իր մոլորցփին
Ու չի տայ անոր հարումներ ուժգին.
Թող իր կողերուն մէջ որդը զագիր
Զը դընէ իր բոյն, իր բոյնն ու դանդիւռ:

Ահա այդ ծառին նըման դու, հա՛յ կիւն,
Ընծայի՛ մեղի պրտուղներդ անգին,
Որ զարմեր սիրողը քնարովն հոգեզմայ
Յաղքանակը երգեն ու փառսփ աւայայայ:
ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ (31 or), Բեանունի Սանի

Յունուարի խորհրդանիշ պատկերն է *Ջրհոս* (Le Verseau), Ջողիակոսի 11րդ կենդանակերպ.

Ար. *Պուրնի Տկրի*:

- 1 Եւ. ԿԱՂԱՆԴ 1925 Թուականին Գրիսոսոսի: Գ. or Պահոց Նննդեան: Լս. Տօն Տնօրէնութեան Տեառն: Տնկ. 6 ձեմագիւլ Ախր: Հր. Թէրէթ 7: Տօմ. Բաղդո 20:
2 Ուր. Գ. or Պահոց Նննդեան: Լս. Տօն անուան Յիսուսի:

3 Առ. Բռ. Ժ. 1 ր. 21:

- 3 Շր. Ե. or Պահոց Եւ Տօն Բարեւելի Հայրապետին Եւ Եղօր ճորին Գրիգորի Նիսապոյն, Սեղրեասրոսի Հոռվմայ Հայրապետին Եւ Աբբայ Եփրեմի Խուրին Ասորոյ:
4 * Կիր. Զ. or Պահոց Նննդեան: Ը. Յիսնակաց: Հր. Մոմ վասն պաշարման Երուսաղէմի:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

- 5 Բւ. ճրագալոյց Նննդեան Եւ Մկրտութեան Յիսուսի Գրիսոսոսի, Նաւակաթի: Յն. Եւ Լս. ճրագալոյց յայնուրեան:
6 Գւ. * ՏՕՆ ԵՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՐՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ: Յն. Եւ Լս. Յայնուրիւն Եւ Մկրտութիւն:
7 * Դւ. Բ. or Նննդեան, Յիւսակ Մեռելոց: Յն. * Յովհաննու Կարապետին:
8 Եւ. Գ. or Նննդեան:
9 Ուր. Դ. » »
10 Շր. Ե. » »
⊕ *Լրումն Լուսնի: Ժամ 4 ր. 43 Մկր Եւ ցուր*
11 * Կիր. Զ. or Նննդեան, Ա. յե Նննդեան, Հարսանիք:
12 Բւ. Ե. or Նննդեան, Տօմ. Արաց (or 30):
13 * Դւ. Ը. or Նննդեան Եւ Տօն Անուանակոյնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիսոսոսի: Լս. Վերոնիայ Կուսին:
14 Դւ. Պահի:
15 Եւ. Մերոյն Յովհաննու Կարապետին:
16 Ուր. Պահի:
17 Շր. Մերոյն Պետրոսի Հայրապետին, Վրասայ Եւ պիսկոպոսին Եւ Աբիսողոմայ սարկաւազին: Լս. Եւ Յն. Անտոնի Աբբային:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

18 ✕ Կիր. Բ. յես ծննդեան: Հարսանիք:

© Վր. Բռ. Ժ. 1 ր. 29

Խառնակութիւն օրոց

9 ԲԵ. Սրբոցն Անճոնի, Տրիփոնի, Պարսամայ եւ-
Ոնոպրիոսի ձգնաւորաց: Յն. Արամասի եւ
Կիրդի Հայրապետացն:

20 ԳԵ. Ս. Թէոդոսի Բագաւորին եւ Մանկանց Ե-
փեսոսի:

© Ի Զրհում Ժ. 15 ր. 15. Ար. Պուրնի Տեղի:

21 ԳԵ. Պանն: Լ. Ս. Ազնէսի Կուսին: Յայսմ. Արաց
(30 օր):

22 ԵԵ. Ս. Կիրակոսի եւ Յուդիսայի եւ Կորդիոսի,
Պօղիկոսի եւ Գրիգորիսի:

23 Ուր. Պանն:

24 ՇԲ. Ս. Արամասի եւ Կիրդի եւ Գրիգոր Աս-
ուածաբանին: Լ. Ս. Տօն Պակկամ Ս. Յովսէփայ:

© Ծն. Լուսնի Ժ. 14 ր. 11

Եղեամն եւ ապա անձեւք

25 ✕ Կիր. Գ. յես ծննդեան: Յն. Գրիգոր Աս-
ուածաբանին: Հր. Սեբաթ (30 օր): Հարսանիք:

26 ԲԵ. Սրբոյն Վահանայ Գողթնացոյն, Եղիշեայ
Կուսին եւ հօրն Փիլիպպոսի եւ մօրն Կորդէայ
եւ երկուց եղբարցն Սեբեայ եւ Ապիսոնի եւ
Երկուց ներքինեացն: Տճկ. Բհակայ (30 օր)

Հւյ աղար:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

27 ԳԵ. Ս. Եղիշեայ, Մակարիոսի, Վաղերիոսի,
Կանդիսոսի եւ Ակիւղասայ եւ Անճրէի զօրա
վարին եւ բանակի նորին Կալիսիկոսի եւ
Գեմէսեայ վկայիցն: Յն. եւ Լ. Ս. Յովնանու
Ոսկեբերանի դարձ նշխարացն:

28 ԳԵ. Պանն:

19 ԵԵ. Ս. Աղբիւնոսի եւ Կնոջն Անասույ, Թէո-
դորոսի եւ Ելէքիւրոսի վկայիցն. Լ. Ս. Փրան-
կիսկոսի Սպէզացոյն:

30 Ուր. Պանն: Յն. Հայրապետացն Բարսղի, Գրի-
գորի եւ Յովնանու Ոսկեբերանին: Տճկ. Ախը-
րը Էրպային: Վերջ Բառասուն աւուրց ա-
ռաջնոյ մասին ձմեռան:

31 ՇԲ. Սրբոյն Իսահակայ Պարբէի Հայրապետին
մերոյ: Լ. Ս. Արամասի, Եւսոփա: Տճկ. Էվ-
վկը Խաւսիյն, որ է սկիզբն յիսուն աւուրց
երկրորդի մասին ձմեռան. Գանձի կիճակի:

Յ Առաջին Բռ. Ժ. 16 ր. 38:

Փոփոխութիւն օրոց եւ ձիւն

ՓԵՏՐՈՒԱՐ (28 օր), Շուշար

Փետրուարի խորհրդանիշ պատկերն է Ձկներ (Les Poissons), Ձողիակոսի 12րդ կենդանակերպ.

Ար. Հուր:

- 1 ✱ Կիր. Ե. յես Ծննդեան, Բարեկենդան Առաջաւորաց Պահնգ:
- 2 ԲԵ. Ա. օր Պահնգ Առաջաւորաց: Յն. Եւ ԼԵ. ✱ Տեառնընդառաջ:
- 3 ԳԵ. Բ. օր Պահնգ Առաջաւորաց: Յն. Լուծումն Պահնգ յայսմ եօթնեկի:
- 4 ԴԵ. Գ. օր Պահնգ Առաջ. ԼՏ. Վլասայ եպիսկոպոսի: Տնկ. Լէյյի Բեղայի:
- 5 ԵԵ. Դ. օր Առաջ. ԼՏ. Ագաթայ Կուսին:
- 6 Ուր. Ե. օր » Յիւստակ է Յովնանու Մարգարէին: ԼՏ. Տորոքեայ կուսին:
- 7 ՇԲ. Սրբոյն Սարգսի Զօրավարին Եւ որդւոյն նորա Մարտիրոսի Եւ Զօրեհասան զինուորացն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

- 8 ✱ Կիր Զ. յես Ծննդեան: ԼՏ. Եօթանասներորդ կիրակէ: Յունաց երկուց Թէոդորոսաց: Հր. Տօն Տնկոյ: Հարսանիք:

⊕ Լր. Լուսնի ժ. 23 ր. 25

Խոնարարիսն օրոյն

- 9 ԲԵ. Սրբոյ Ասովմանց զօրավարաց:
- 10 ԴԵ. Սրբոյ Սուփասանց վկայից: Յն. Ղարալամպոսի Բահմանային:
- 11 ԴԵ. Պահն: Տօն. Մենեկան (30 օր):
- 12 ԵԵ. Ոսկեանց Բահմանայից:
- 13 Ուր. Պահն:
- 14 ✱ ՇԲ. ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱԶ: Յն. Օր. Մեռելոց:

Զիւնախառն անձրիւ

- 15 ✱ Կիր. Ե. յես Ծննդեան: Հարսանիք:
- 16 ԲԵ. Սրբոյն Մարկոսի Եպիսկոպոսին, Պիոնի Բահմանային, Կիրդի Եւ Բենիամինի սարկաւազացն Եւ Սրբոյ վկայիցն Արղլմսենի, Ուրբզղանայ Եւ Սայէնի: Յն. Մսկսուր նաւակաթի յայսմ եօթնեկի:

⊕ Վերջին ֆռ. ժ. 11 ր. 37

Անձրեւախառն ձիւն

- 17 ԴԵ. Ո. Ղեւոնդեանց Բահմանայից:
- 18 ԴԵ. Պահն:

19 ✕ Եւ. Ս. վարդանանց զօրավարաց հազար ե-
րեսուն եւ վեց վկայից, յիշատակ մեռելոց
եւ տօն ազգային: Տնկ. ձեռքի կվիկ պե հե-
վա, օր իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի յօդս:

© ի 2ուկ. ժ 5 ր. 38: Ար. Հուր:

20 Ուր. Պանի: Յայտ մեռելի (30 օր):

21 Շր. Կոստանդնուպոլսոյ Ս. Ժողովոյն հարիւր-
յիսուն հայրապետացն: Տնկ. Միսաճ Կիսկի:

22 ✕ Կիր. Բուն Բարեկենդան, եւս Յն. եւ Լս:
23 Բե. Ա. օր մեծ պահոց:

● Են. Լս. ժ. 2 ր. 8: Պարզ եւ ցուր:

24 Գե. Բ. օր մեծ պահոց: Լս. Մասաթեայ առա-
քելոյն: Հր. Ազար (29 օր):

25 Դե. Գ. օր մեծ պահոց: Լս. օր Մոխրոց: Տնկ.
Շապան (29 օր):

26 Եւ. Դ. օր մեծ պահոց: Տնկ. ձեռքի սանի պե
սպ, օր իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի ջուրս:

27 Ուր. Ե. օր մեծ պահոց:

28 Շր. Զ. օր մեծ պահոց, Սրբոյն Թեղոցոսի զօ-
րավարին, եւս Յն.:

ՄԱՐՏ (31 օր), Մարտ

Մարտի խորհրդանիշն է Խոյր (Le Bélier)

Զոդիակոսի 1րդ կենդանակերպը, Ար. Համկ:

1 ✕ Կիր. Բ. Բառասնորդաց եւ Է. օր մեծ պահոց.

2 Բե. Ը. օր մեծ պահոց:

3 Գե. Թ. » » » Հր. Ծով վանն ման-
ուան Մովսէսի:

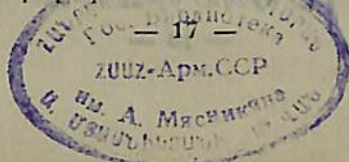
● Առ. Բն. ժ. 21 ր. 25:

4 Դե. Ժ. օր մեծ պահոց:

5 Եւ. ԺԱ. » » » Տնկ. ձեռքի սալիս պե
խապ, օր իջանելոյ ջերմութեան արեւու ի
հողն: Ախրը խախտից, վերջ յիսուն ամուրց
եղիւրդի մասին ձմեռան:

6 Ուր. ԺԲ. օր մեծ պահոց:

7 Շր. ԺԳ. » » » Եւ տօն Ս. Կիրիլի ե-
րուսաղէմայ Հայրապետին եւ միւս Կիրիլի
Եպիսկոպոսին եւ մօրն նորա Սենայի:

- 8 ✕ Կիր. Գ. Բառասնորդաց, ԺԳ. or մեծ պահոց: Անտառակին: Հր. ծով վառն եսքերայ:
- 9 Բե. Ժե. or մեծ պահոց: Տնկ. Էվկիլի պհրս իւլ աճիւզ, սկիզբն ցրոյն պառաւանց, որ տեւ ուր զիւր եւ եօր ցորեկ:
- 10 Գե. ԺԶ. or մեծ պահոց:
- ② Լր. Լւ. Ժ. 21 ր. 34:
Խառնակ եւ խոնառ օղի:
- 11 Գե. ԺԷ. or մեծ պահոց: Տնկ. Պհրաք կիճահի: Հր. Փուրիմ, տօն յիշատակի եսքերայ, Շեֆեր Պայրամբ 2 or:
- 12 Եւ. ԺԸ. or մեծ պահոց:
- 13 Ուր. ԺԹ. » » » Տօմ, Արեգ (30 or).
- 14 Շր. Ի. » » » Արքայն Յովհաննու երուսաղէմայ Հայրապետին եւ Արքայ Հայրապետին մերոյ Յովհաննու Օճեցւոյն եւ Յովհաննու Որոտեցւոյն եւ Գր.ի Տաքեացւոյն:
- 15 ✕ Կիր. Գ. Բառասնորդաց, ԻԱ. or մեծ պահոց: Տնկահի:
- 16 Բե. ԻԲ. or մեծ պահոց: Տնկ. Ախրը պհրս իւլ աճիւզ, որ է վերջ ցրոյն պառաւանց:
- 17 Գե. ԻԳ. or մեծ պահոց:
- 18 Գե. ԻԴ. or մեծ պահոց: Միջին:

② Գր. Բ. Ժ. 21 ր. 52

- 19 Եւ. ԻԵ. or մեծ պահոց:
- 20 Ուր. ԻԶ. » » »
- 21 Շր. ԻԷ. » » » Արքայ Բառասնոց
Մանկանց որք ի Սեբասիա կասարեցան: Գար-
նամախտ եւ հասարակած, այս է իւր եւ
զիւր հաւասար: Տնկ. Էկվրուզի Մուրանի,
որ է նոր օր արեւայական:
- ② Ի Խոյն Ժ. 3 ր. 25: Ար. Պուրնի Համկ:
- 22 ✕ Կիր. Ե. Բառասնորդաց, ԻԸ. or մեծ պահոց: Դասաւորին:
- 23 Բե. ԻԹ. or մեծ պահոց: Յայսմ. Արեգ (30 or):
- 24 Գե. Լ. » » »
- ԻԴ. Լւ. Ժ. 9 ր. 36.
- 25 Գե. ԼԱ. or մեծ պահոց: ԼՏ. եւ Տն. Աւետման
Ս. Աստուածածնի: Հր. Նիսան (30 or):
- 26 Եւ. ԼԲ. or մեծ պահոց: Տնկ. Բամազան (30 or):
- 27 Ուր. ԼԳ. » » »
- 28 ✕ Շր. ԼԴ. » » » եւ տօն Ս. Գրիգորի
Լուսաւորչին մերոյ մօտն ի վիտապ:
- 29 ✕ Կիր. Զ. Բառասնորդաց, ԼԵ. or մեծ պահոց: Գալստան:
- 30 Բե. ԼԶ. or մեծ պահոց:
- 31 Գե. ԼԷ. » » »

ԱՊՐԻԼ (30 օր), Նիսան

Ապրիլի խորհրդանիշն է Յուր (Le Taureau)
Ձողիակասի շրդ կենդանակերպ: Ար. Սեփր:

1 Դե. 1Ը. օր մեծ պահոց:

2 եւ. 1Թ. » » »

3 Սոսդին ֆռ. ժ. 11 ր. 55

Գարնանային առաքի,

3 Ուր. Խ. » » »

4 Շբ. Յիշատակ յարուբեան Պազարու:

5 Խ Կիր ջողկազարդ, Լաւիճաց եւ Յունաց:

6 ԱԻԱԳ ԵՐԿՈՒՇԱՅԹԻ:

7 » ԵՐԵՔՇԱՅԹԻ եւ ԱԵՏԱՄԸ Ս. ԱՍՏՈՒ
ժածնի, Յիշատակ տասն կըստանաց:

8 ԱԻԱԳ ՉՈՐԵՔՇԱՅԹԻ: Հր. Պաւէֆ, որ է Խար
մուրազ Պայրամը 8 օր:

9 ԱԻԱԳ ՀԻՆԳՇԱՅԹԻ, Պահֆ: Յիշատակ Ընթերց
Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստսի:

Ա Պ Ր Ի Լ

Թ Լր. Լուսնի ժ. 5 ր. 46

Անհրեւային հոգմունք

10 ԱԻԱԳ ՈՒՐԲԱԹ, յիշատակ չարչարանաց, խա-
չելութեան եւ քաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի
Բրիստսի:

11 ԱԻԱԳ ՇԱՐԱԹ, Խթում. ճրագայոյց Ս. Չասկի:

12 Խ ԿԻՐԱԿԻ, ԶԱՏԻԿ, Եարուրին Տեառն
Մերոյ Յիսուսի Բրիստսի, եւս Լաւի-
ճաց եւ Յունաց:

13 Խ ԲԵ. Բ. օր Զասկի, յիշատակ մեռելոց: Տօմ.

14 Խ ԴԵ. Գ. » » [Ահեկան (20 օր)]

15 ԴԵ. Դ. » »

Ե Վերջին ֆռ. ժ. 22 ր. 36

16 եւ. Ե. օր Զարկի:

17 Ուր. Զ. » » Յն. Պալզլի Այազմ.

18 Շբ. Ե. » » Յիշատակ գլխատման

Յովհաննու Մկրտչին:

19 Խ Կիր. Ը. օր Զասկի: Նոր Կիրակի: Յն. Թով-
մայի առաքելոյց: Հր. ծով վասն մահուան
Յեառայ: Հարսանիք:

20 ԲԵ. Բ. Յինանց:

Ե Ի Յուն ժ. 15 ր. 52:

Յնկ. Պուրճի սեփիր:

21 ԳԵ. Ժ. Յինանց: Տնկ. Գասրը կիսկսի:

22 ԳԵ. ԺԱ. »

23 ԵԵ. ԺԲ. » Լասինաց եւ Յունաց Սուրբ
Գեորգ: Յայտմ. Անեկան (30 օր):

● ԵՆ. Լուսնի Ժ. 14 ր. 41

Չուարքագին առաջ.

24 Ուր. ԺԳ. Յինանց: Հր. Էար (29 օր)

25 ՇԲ. ԺԴ. » ՅՆ. Շմառնին ազգականին
Գրիստոսի: Տնկ, Շեկվալ եւ Պայրամ 3 օր:

26 ✕ Կիր. Գ. ԺԵ. օր Յինանց, Տոմ. Աւսարհամա-
րան, որ է Կանանչ Կիրակի: Հարսանիք:

Անճրեւային հողմունք

27 ԲԵ. ԺԶ. Յինանց:

28 ԳԵ. ԺԷ. »

29 ԳԵ. ԺԸ. »

Առաջին ֆռ. Ժ. 20 ր. 32

Պարզութիւն օղոյ

30 ԵԵ. ԺԹ. Յինանց:

ՄԱՅՆՍ (31 օր), Մայրս

Մայիսի խորհրդանիշն է Երկաւորները (Les Gêmeaux)

Չողիակոսի Յրդ կենդանակերպը: Ար. Ճեկա:

1 Ուր. Ի. օր Յինանց: ԼՏ. Տոմ առաւելոյն ֓ի-
լիպոսի եւ Յակոբայ:

● Առ. ֆռ. Ժ. 20 ր. 35:

2 ՇԲ. ԻԱ. օր Յինանց:

3 ✕ Կիր. Գ. ԻԲ. օր Յինանց, Կարմիր Կիրակի:
ԼՏ. Երեւան Խաչ: Հր. Շոմ վասն մահուան
Հեղեայ եւ գերութեան Տապանակին: Հարսանիք:

4 ԲԵ. ԻԳ. օր Յինանց:

5 ԳԵ. ԻԴ. » »

6 ԳԵ. ԻԵ. » » ՅՆ. Ս. Գեորգ: Տնկ. Խրեկոյ

7 ԵԵ. ԻԶ. » » Հր. Երկուրդ բաղաւջակեր
Խամուրունգ:

8 Ուր. ԻԷ. օր Յինանց:

Մ Ա Յ Ի Ս

● Լր. Լս. ժ. 10 ր. 67:

Պայծառ օղի:

- 9 Շք. ԽԸ. or Յինանց:
 10 ✕ Կիր. Ե. ԽԹ. or Յինանց, Տօմ երեւման Ս.
 Խաչի: Հարսանիք:
 11 ԲԵ. Լ. or Յինանց:
 12 ԳԵ. ԼԱ. » »
 13 ԴԵ. ԼԲ. » »
 14 ԵԵ. ԼԳ. » » Տօմ. Մարերի (50 or)
 15 Ուր. Լ.Գ. » »

● Լր. Բն. ժ. 12 ր. 47:

Դարձանային օղի:

- 16 Շք. ԼԵ. Յինանց:
 17 ✕ Կիր. Զ. ԼԶ. or Յինանց:
 18 ԲԵ. ԼԵ. or Յինանց:
 19 ԴԵ. ԼԸ. » »
 20 ԴԵ. ԼԹ. » »
 21 ✕ ԵԵ. Խ. » » Ս. Զատկի Եւ ՀԱՄԲԱՐ-
 20ԻՄԵ ԳՐԻՍՏՈՍԻ Եւ Ս. Եւ Լ.:

● Յերկաւոր ժ. 19 ր. 43: Տնկ Պուրճի ճեղքա

- 22 Ուր. ԽԱ. or Յինանց:
 23 Շք. ԽԲ. » » Հր. Սիվան (30 or):

Մ Ա Յ Ի Ս

● Ծն. Լս. ժ. 16 ր. 32:

Պայծառութիւն օղոց:

- 24 ✕ Կիր. Ե. յԵՏ Զատկի Եւ Երկրորդ Նաղիա-
 վարդ: Յայսմ. Մարերի (30 or) —
 25 ԲԵ. ԽԴ. or Յինանց: Տնկ. Զիւլքսկ (30 or):
 26 ԴԵ. ԽԵ. » »
 27 ԴԵ. ԽԶ. » »
 28 ԵԵ. ԽԷ. » » Հր. Սաւվոդ (Պենսեկոստե)
 որ է Կիւլ Պայրամր 2 or:
 29 Ուր. ԽԸ. or Յինանց:
 30 Շք. ԽԹ. » »
 31 ✕ Կիր. Ծ. or Յինանց: Հոգեգալուս, Պենսե-
 կոստ, Եւ Յունաց Եւ Լատինաց Եւ Բա-
 բելենդան եղիական պահոց:

● Առ. Բն. ժ. 4 ր. 45:

Զուարթագին արուր:

Յունիս (30 or), Հազիրան

Օունիսի խորհրդանիշ պատկերն է խցզիսինը
(Le Cancer), [Զոդիակոսի 4րդ կենդանակերպը:
Ար. Սրկրան:

1 Բե. Բ. or Հոգեգալսեան:

2 Գե. Գ. » »

3 Դե. Դ. » »

4 Եե. Ե. » »

5 Ուր. Զ. » »

6 Շր. Է. » »

7 ✱ Կիր. Ա. Կիրակի յարութեան եւ յիւսակ
նդիայի մարգարէին: Լս Տօն Ամենատուր
Յրորդութեան:

⊙ Լր. Լւ. ժ. 20 ր. 15:

Հոլմի եւ Մրրիկի:

8 Բե. Տօն Սրբոց Կուսանացն Հռիփսիմեանց:

9 Գե. » » » Գայիանեանց:

10 Դե. Պահի:

11 Եե. Սրբոց Յովհաննու Կարապետի եւ Աբա-
նգազիեայ Եպիսկոպոսին: Լս. ✱ Տօն Խոր-
հրդոյ Ամենատուր Հաղորդութեան, Կիւլ

12 Ուր. Պահի: [Փանայրը:

13 ✱ Շր. Սրբոյ հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին
Էլն ի վիրապէն: Լս. Անտոնի Պատուարոյն:

14 ✱ Կիր. Բ. զկնի Հոգեգալսեան, տօն Կարո-
ղիկէ Էկեղեցւոյ Սրբոյ Էլմիսճի: Հարսանիս
Տօն. Մարգա (30 or):

⊙ Վր. Բն. ժ. 3 ր. 0:

15 Բե. Սրբոց Մանկանցն Բեքղիկի եւ Ակակիոսի
վկային, Մովկիմայ Բահանային եւ Կոստ-
սիոսի գինուորին:

16 Գե. Սրբոց Կուսանացն Նունեայ եւ Մանեայ:

17 Դե. Պահի:

18 Եե. Սրբոց Իբսանացն Սահակայ եւ Յովսէփայ
եւ վկայիցն Սարգսի եւ Բագոսի:

19 Ուր. Պահի:

20 Շր. Սրբոց Մեծին Ներսիսի հայրապետին մերոյ
եւ ճաղայ Եպիսկոպոսին:

21 ✱ Կիր. Գ զկնի Հոգեգալսեան, Բարեկենդան
Ս. Լուսաւորչի պահոց: Հարսանիս:

⊙ ի խնդրեցին, ժ. 22 ր. 20

Տնկ. Պորճի Սերկալի.

22 ԲԵ. Սրբոցն Եպիսկոպոսն Կիպրացոյն, Բաբելայ
հայրապետին եւ երկոց առակեցաց նորին: Հր-
թամուզ (29 օր): Ամառնամուռ եւ արեւա-
դարձ խնկեցին, ցեղեկն սկսանի կարճանալ
եւ զիւրեմն երկարիլ: Տնկ. ինքզնիք Սայֆի,
սկիզբն առաստիւթեան ջուրն Նեղոսի (Նիլ
միւլապարհի).

23 ԳԵ. Սրբոցն Կոստանդիանոսի քաղաւորին եւ
մօրն նորա Հեղինեայ:

Եւ. Լուսնի ժ. 5 ր. 2.

24 ԴԵ. Պահ: Յն եւ Լս. ծնունդ Ս. Յովհաննու
Կարապետին: Տնկ Զիւլիհան (29 օր): Յայաւ.
Մարգաց (30 օր):

25 ԵԵ Սրբոցն Թեոդիոսի Գաղասացոյն եւ Թա-
լիլայ բժշկին եւ ճօրն կուսանացն, որք յԱն-
կուրիա կատարեցան:

26 Ուր. Պահ:

27 Խ Եր. Տօն Գիւլիսի նշխարաց սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչին:

28 Խ Կիր. Գ. զլմի Հոգեգլխեան: Հարսանիք.

29 ԲԵ. Սրբոցն Անտոնինոսի, Թեոփիլոսի, Անիկ-
սոսի եւ Փոսինոսի: Լս. Ս. Առաքելոցն Պե-
րոսի եւ Պողոսի, Յունաց եւս:

30 ԳԵ. Սրբոցն Գանիէլի մարգարէին եւ երկոց ման-
կանցն Սեդրաբայ, Միսաբայ եւ Աբեթնագովի:
Լս. եւ Յն. Երկոսասան Առաքելոց:

⊙ Աւ. Գն. ժ. 10 ր. 2:

Սպառնալիք կարկի.

ՅՈՒԼԻՍ (31 օր), Թահմուզ

Յուլիսի խորհրդանիշ պատկերն է Առիւծը, (Le
Lion), Զողիկոսի 5րդ կենդանակերպը: ~~Բա~~
Ար. Լուսի:

1 ԴԵ. Պահ:

2. ԵԵ. Սրբոց Թարգմանչացն մերոց Սահակայ եւ
Մեսրոպայ: Լս. Այցելութիւն Ս Աստուածամոր:

- 3 Ուր. Պահի: Տճկ. Գուրպան Պայրամբ:
 4 Շք. Սրբոյն Տրգասայ քաղաւորին եւ Աւստի
 տիկնոյն եւ Խոստովիղիսոյն:
 5 Ք. Կիր. Գ. զկնի Հոգեգալսեան: Հարսանիս:
 6 Բւ. Սրբոյն Կալիստոսոսի եւ Բառաւուն եւ
 ինն վկայից եւ Դուկիանոսի Բահումային:
 7 Գւ. Սրբոյն Զաւարիայի մարգարէին:

⊕ Լրումն Լուսնի: Ժամ 5 ր. 10

Պարզ օդ:

- 8 Գւ. Պահի: Հր. ծովական Ա. աւերման տանարին:
 9 Եւ. Սրբոյն եղիւտի Մարգարէին:
 10 Ուր. Պահի:
 11 Շք. Սրբոյն երկոստան առաքելոյն Քրիստոսի եւ
 Պողոսի երեւտան առաքելոյն:
 12 Ք. Կիր. Ե. զկնի Հոգեգալսեան եւ Բարեկեն-
 դան Վարդապետի պահոց:
 13 Բւ. Ա. or պահոց Վարդապետի:
 14 Գւ. Բ. » » » Տօմ. Հրոսից
 (30 or):

⊕ Վր. Բ. Ժ. 1 ր. 29,

Որոսմունի եւ Կարկուս:

- 15 Գւ. Գ. » » »

- 16 Եւ. Գ. » » » Լս. Տօմ Համ-
 դերձից Ս. Աստուածածնի:
 17 Ուր. Ե. or պահոց Վարդապետի:
 18 Շք. Յիւստակ Տապանակին հնոյ եւ Տօմ Դորոյս
 Ս. եկեղեցոյ:
 19 Ք. Կիր. ՎԱՐԳԱՎԱՌ, Տօմ Այլակերպութեան
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
 20 Բւ. Բ. or Վարդապետի:
 Տօմազիւս աւուր:
 21 Գւ. Գ. or Վարդապետի: Հր. Ար (30 or):

⊕ Ինն. Լս. Ժ. 18 ր. 4

Պարզ եւ ջերմ:

⊕ յԱռիւծն Ժ. 9 ր. 30 Տճկ. Պուրճի Էսքր:

- 22 Գւ. Պահի:
 23 Եւ. Սրբոյն Եսայեայ մարգարէին: Տճկ. Մու-
 հարրէս (30 or): Յայսմ. Հրոսից (30 or):
 24 Ուր. Պահի:
 25 Շք. Սրբոյն Թադէոսի առաքելոյն եւ Սանդիսոյ
 Կուսին: Լս. Յակոբայ առաքելոյն:
 26 Ք. Կիր. Բ. զկնի Վարդապետի: Լս. Աննայի
 մօր Ս. Աստուածածնի:
 27 Բւ. Սրբոյն Կիարիանոսի եպիսկոպոսին եւ Բա-

- նասուն եւ հինգ վկայից եւ Մբոց կուսա-
նացն Յուսիսեայ, Եւփիմեայ եւ Քրիստիսեայ:
28 Գ. Մբոցն Աթանազիսեայ եպիսկոպոսին եւ
սասն առակեցաց նորին եւ հինգ վկայիցն:
29 Դ. Պանի:

Յ Առ. Բռ. Ժ. 15 ր. 45:

Ջերմ օր:

- 30 Ե. Մբոց նախահարցն Ադամայ, Աբելի, Սե-
բայ, Ենովսայ, Ենովայ, Նոյի, Մելքիսեդեկի,
Աբրահամու, Իսահակայ, Յակոբայ, Յովսե-
փայ, Մովսէսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յես-
ուայ Սամուէլի, Սամիսոնի, Յեփթայեայ,
Բաւական, Գեղէնի եւ այլոց նախահարցն:
Տնկ. Լ. վկայի կշիւս իւր պահուր, Սաւ եղի,
սկիզբն աւուրց Շնիկ ասեղան: Հր. Ծոմ
վասն Բ. աւերման ճանարին:
31 Ար. Պանի:

ՕԳՈՍՏՈՍ (31 օր), Աղոսթոս

Օգոստոսի խորհրդանիւ պատկերն է Կոյսը, (La
Vierge), Ջողիակոսի 6րդ կենդանակերպը:
Ար. Սիւսանի:

- 1 Շր. Մբոց որդւոց եւ բոռանց Մբոյ հօրն մեռոյ
Գրիգորի Լուսաւորչին, Արիսակէսի, Վրթա-
նէսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի եւ Դանիէլի:
Տնկ. Աշուրի կիւնի:
2 Զ. Կիր Գ. զկնի վարդավառի:
3 Բ. Մբոց Մակարայեցոյն եղիազարու քահա-
նային եւ Շամունեայ եւ Լօրն որդւոց նորին:
4 Գ. Մբոց երկոսասն մարգարէիցն Ովսեայ,
Ամովսայ, Միքիայ, Յովելայ, Աբդիու, Նա-
ուումայ, Ամբուսումայ, Յովնանու, Սոփոնեայ,
Անգեայ, Ջաւահայ եւ Մաղաքեայ:

Զ Լր. Լու. Ժ. 15 ր. 15:

Ջերմաստն պարզութիւն:

Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս

- 5 Դ. Պահ: 6 Ե. Սրբոյն Սոփեայ եւ երից դստեացն, Պիսսոսի, Էլպիսի եւ Ագապեայ: Յն. եւ Լս. Ալլակերպուքին Քրիստոսի:
7 Ուր. Պահ: 8 Շք. Եփեսոսի սուրբ Ժողովոյն երկու հարիւր Հայրա: Եաց:
9 ✕ Կիր. Դ. զկնի Վարդապառի եւ Բարեկենդան Ս. Ասուածածնի պահոց:
10 Բ. Ա. or Ս. Ասուածածնի պահոց:
11 Դ. Բ. » » » »

Ⓒ Վր. Դ. 13 ր. 1:

- 12 Դ. Դ. or Ս. Ասուածածնի պահոց:
13 Ե. Դ. » » » » Տով. Աւելեաց (5 or):
14 Ուր. Ե. or Ս. Ասուածածնի պահոց:
15 Շք. Տով Շողակաթի Սրբոյ Էջմիածնի բոս սեւեան Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ: Յն. եւ Լս. Վերափոխումն Ս. Ածածնի:
16 ✕ Կիր. Վերափոխումն Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ:
17 ✕ Բ. Բ. or » » »
18 Դ. Դ. » » » »

Տով. Նաւասարդ (30 or) եւ Տարեմուտ 1375

Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս

(ՌՅՀԵ) հաստատուն եւ սովորական բուին Հայոց:

- 19 Դ. Դ. or Վերափոխումն Ս. Ասուածածնի: Յայսմ. Աւելեաց (5 or):
20 Ե. Ե. or Վերափոխումն Ս. Ասուածածնի:
21 Ուր. Զ. » » » »
22 Շք. Ե. » » » »
Հր. Ելուլ (29 or):

Ⓒ Են. Լս. 16 ր. 15:

Տնկ. Սեփր (29 or):

- 23 ✕ Կիր. Ը. or Վերափոխումն Ս. Ասուածածնի: Յն. Թ, or Վերափոխումն Ս. Ասուածածնի:

Ⓒ Ի Կոյսմ 15 ր. 40:

Տնկ. Պուրճի Սիմպիլիկ:

- 24 Բ. Բ. or » » »
25 Դ. Սրբոյն Յովակիմայ եւ Աննայի ծնողաց Ս. Ասուածածնի եւ Կանանց իւղաբերից:
26 Դ. Պահ:
27 Ե. Սրբոյն Երեմիայի մարգարէին: Յայսմ. Նաթաւասարդ (30 or):
28 Ուր. Պահ:

Ⓒ Ան. Դ. 20 ր. 25:

Չերս օղ:

- 29 Շք. Սրբոց առաքելոցն թովմայի, Յակոբայ և
Շմառնի:
30 ✕ Կիր. Գ. զկնի վերալոխման: Գիւս Գոսոյ
Ս. Ասուածածնայ:
31 Բե. Սրբոցն Սեփանոսի Ուլնեցոյն և վկայիցն
Գոհարինայ, Ծամիսոսի, Տոբիկոսի և
Ռաֆիկոսի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ (30 օր), Իլուդ

Սեպտեմբերի խորհրդանիւ պատկերն է *կշիռը*, (Lb
Balance), Զոդիակոսի 7րդ կենդանակերպը:
Ար. Միզան:

- 1 Գե. Սրբոց Մարգարէիցն Եզեկիէլի, Եզրի և
Զաքարիայի հօրն Յովհաննու Մկրտչին:
2 Գե. Պանի:
3 Եւ Սրբոցն Յովնաննու Կարապետին և Յոբայ
արդարոյն:

- 4 Ուր. Պանի:
5 Շա. Նիկիոյ Ս. Ժողովոյն երեք հարիւր տասն և
ութ հայրապետաց:

Ⓢ Լր. Լս. Ժ. 5 ր. 48:

Ախորժեկի զովորիւն:

- 6 ✕ Կիր. Գ. զկնի վերալոխման Ս. Ասուա-
ծածնի, Բարեկենդան Ս. Խաչի պահոց:
7 Բե. Ա. օր Ս. Խաչի պահոց:
8 ✕ Գե. Բ. օր Ս. Խաչի պահոց: Տօն ծննդեան
Ս. Ասուածածնի ի յԱննայէ, Յն. և Լս. եւա:
9 Գե. Գ. օր Ս. Խաչի պահոց:
10 Եւ. Գ. » » » »
11 Ուր. Ե. » » » »
12 Շք. Տօն սուրբ Եկեղեցոյ ի նաւակափս Սրբոյ
Խաչին:
13 ✕ Կիր. ԽԱՉՎԵՐՈՅ:

Ⓢ Վր. Քն. Ժ. 8 ր. 20.

Փոփոխութիւն օրոց:

- 14 ✕ Բե. Բ. օր Ս. Խաչի և յիշատակ մեռելոց,
Լս. և Յն. Խաչվերաց:
15 Գե. Տօն սուրբ Եկեղեցոյ:
16 Գե. Պանի:

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

- 17 Եւ. Տօմ սուրբ եկեղեցւոյ. Տօմ. Հոռի (30 օր):
 18 Ուր. Պահի:
 19 Շր. » » »
 20 * Կիր. Բ. զկնի Ս. Խաչի եւ Բաշեկենդան
 վարազայ Խաչին: Հր. Թերի (30 օր) եւ Տա-
 ռեմոս 5186 քուականին:

⊙ Ծն. Լս. ժ. 51 ր. 40
 Հոգի եւ մտիկ:

- 21 Բւ. Սրբոցն Մանասայ, Փլիկսիմոնի եւ Սի-
 մէօնի Սիւնակեցոյն: Պահի: Հր. Բ. օր Տա-
 ռեմոսի: Տնկ. Բհայիւլ էվիկի (30 օր):
 22 Դւ. Պահի: Սրբոց կուսանացն Փեփրոնեայ եւ
 Մարիանեայ եւ Շուսանայ դստեր մեծին վա-
 դանայ:

⊙ Ի Կշիռն ժ. 30 ր. 32,
 Տնկ. Պորճի Միզան:

- 23 Դւ. Պահի: Հր. Տօմ. վասն մահուան Գորգոնեայ:
 24: Եւ. Պահի Սրբոց հայրապետացն Բարադամոս,
 Անքիմոսի եւ Երանոսի:
 25 Ուր. Պահի:
 26 Շր. Սրբոցն Գէորգայ զօրավարին, Աղոկոսի եւ
 Ռոմանոսի երգեցողին:

Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր

- 27 * Կիր. Գ. զկնի Ս. Խաչին, Տօն վարդապետ
 Ս. ԽԱՉԻՆ: Յայսմ. Հոռի (30 օր): Հարաւիհի:

⊙ Առ. Բռ. ժ. 8 ր. 2:
 Հարքութիւն օրոց:

- 28 Բւ. Սրբոցն Դաւթի Դմնեցւոյն եւ վկայիցն
 Ղամբէոսի եւ Ղամբէոհւոյն:
 29 Դւ. Սրբոցն Եւսաբէոսի եւ կնոջ նորա Թէո-
 փիսոսի եւ երկուց որդւոց եւ կուսանացն
 Երմոնեայ եւ Նեփսարինեայ: Հր. Քիփոն,
 տօն Բաւուրեան, որ է Զօրայ Պայրաւը, եւ
 է նոցա ծով մեծ (3 օր):
 30 Դւ. Պահի: Յն. եւ Լս. Տօն Գրիգորի Լուսա-
 ւորչին մեռոյ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ (31 օր), ԹՂՐԻՆՆ ԷՎԼԷՆ

Հոկտեմբերի խորհրդանիշ պատկերն է *Կարիճը*,
(La Scorpion), Զոդիակոսի 8րդ կենդանակերպը:
Ար. Ագրեպ.

- 1 Եւ. Սրբոց իշխանացն Սահակայ եւ Համազաս-
- 2 Ուր. Պահմ: [պայ:
- 3 Շք. Սրբոց Եօթանասուն եւ երկու առակերտացն
Քրիստոսի:
- 4 ✕ Կիր. Դ. զկնի Խաչին: Հր. Ստեփոս, *sof*
Տաղ սահարաց, այն է Դավիթ Պայրամբ 2 օր:
Հարամիս:

[☉ Լր. Լուսնի ժ. 20 ր. 32

- 5 Բւ. Սրբոցն Փակասու հայրապետին եւ Երանոսի
հետեւողին առաքելոցն:
- 6 Գւ. Սրբոց կուսանացն Թեկղեայ, Վսովառեայ
եւ Պեղիկեայ:
- 7 Դւ. Պահմ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 8 Եւ. Սրբոցն Պանդալեոնի բժիշկին, Երմոդեայ
բահանային եւ Եւպրատեայ կուսին:
- 9 Ուր. Պահմ:
- 10 Շք. Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետացն մերոց
Մեսրոպայ, Եղիշէի, Մովսէսի Բերբողին,
Գաւթի անյաղք վիլիստովային, Գրիգորի Նա-
րեկացուն, Ներսէսի Շնորհալոյցն եւ Ներսէսի
Լամբրոնացուն: Հր. Ե օր *sof* արմատենեաց:
- 11 ✕ Կիր. Ե. զկնի Խաչի: Հարամիս:
- 12 Բւ. Սրբոցն Գրիգորիսի Աղուանից կաթողիկո-
սին (յիշատակ գիւթի նշխարաց) եւ սրբոց
հարցն Թաքլոյ, Վարոսի, Թովմասու, Ան-
տոնի եւ Կրօնիղեայ եւ Եօթն խոսանարա-
կացն ուր Զիննակնեայ վանսն կատարեցան:
Հր. 9 օր (օր ուրախութեան):

☾ Վր. Բռ. ժ. 20 ր. 5
Անձրեւային օր:

- 13 Գւ. Սրբոց առաքելոցն Անանիայ, Մասաբեայ,
Բառնաբայ, Փիլիպպոսի, Յովհաննու, Շի-
ղայի եւ Սիդուանոսի:
- 14 Դւ. Պահմ:
- 15 Եւ. Սրբոցն Դիոնիսիոսի Արիստապացուն եւ
սրբոց առաքելոցն Տիմոթէոսի եւ Տիսոսի:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 16 Ուր. Պահի:
17 Շք. Սրբոց Աւետարանչացն Մասքեոսի, Մարկոսի, Դուկասու եւ Յովհաննու: Տօմ. Սահմի (30 օր):
18 ✕ Կիր. 2. զկնի Ս. Խաչին: Հարսնիխ:
19 Բժ. Դուկիանոսի հարիւրապետին եւ Յովսէփայ Ասուածահօրն եւ բարեկամին Քրիստոսի Ղազարու եւ Բեքց նորա Մարիամու եւ Մարթայի:

☉ Են. Լուսնի ժ. 2 ր. 18.
Անգամած եւ անձրեւային:

- 20 Գժ. Սրբոց Թէոդիսոնի Բանանային եւ Զենոնի զինուորին եւ Մակարայ, Եւսեբեայ եւ Ռամելայ: Տնկ. Բապիւ Ախլր (30 օր): Հր. Քասդե (30 օր):
23 Ուր. Պահի:
24 Շք. Սրբոց Երկոսասան վարդապետացն Ռեքեոսի, Դիոնեսիոսի, Սեղբեստոսի, Աբանասի, Կիւրղի Երուսաղէմացոյն, Եփրեմի Խուրին Ասորոյ, Բարսղի Կեսարացոյն, Գրիգորի Նիւսացոյն, Գրիգորի Ասուածաբանին, Եպիփանու Կիպրացոյն, Յովհաննու Ոսկեբերանին եւ Կիւրղի Աղեսանդրացոյն:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 25 ✕ Կիր. Է. զկնի Խաչին, Գիւս Խաչ: Հարսնիխ:
26 Բժ. Սրբոյն Անասասայ Բանանային եւ Վարսի եւ Թէոդորիդեայ եւ որդւոց նոցա եւ որք ընդ լմա կատարեցան: Յն. եւ Լ. Գեմեսեայ վկային:

☉ Առ. Բռ. ժ. 15 ր. 50:
Միգամած օդի:

- 27 Գժ. Սրբոցն Հիպերիֆեանցն որք ի Սամուսաս կատարեցան եւ Սեւերիանոսի Սեբասացոյն, Բաբելայ ծերոյն եւ ուրսուն եւ չորս առակեաց նորին: Յայսմ. Սահմի (30 օր):
28 Գժ. Պահի:
29 Եժ. Սրբոյն Յովհաննու Ոսկեբերան հայրապետին:
30 Ուր. Պահի:
31 Շք. Տօմ ամենայն սրբոց հնոց եւ նորոց, յայտից եւ անյայտից:

ՆՈՅՆՄԵՐ (30 օր), ԹՂՂԻՆԻ ՍՈՒԿ

Նոյեմբերի խորհրդանիշը պատկերն է Աղեղնաւորը,
(Le Sagittaire, Զոդիակոսի 9րդ կենդանակերպը,

Ար. Դավիս:

1 ✱ Կիր. Ը. զկնի խաչի:

⊙ Լր. Լւ. ժ. 16 ր. 40:

Պարզութիւն օղոյ:

2 ԲԵ. Սրբոյն Ասեփանոսի Հռովմայ հայրապետին եւ Բանանայից եւ սարկաւագաց եւ ժողովրդոյ որք ընդ նմա կատարեցան:

3 ԳԵ. Սրբոյն Ակիփսիմեայ եպիսկոպոսին եւ Յովսէփայ Բանանային. Այիթալայ սարկաւագին եւ Պղատնի վկային:

4 ԴԵ. Պահն:

5 ԵԵ. Սրբոյ հայրապետացն Մեսրոփանոսի, Աղեղնաւորոսի եւ Պողոսի խոստովանողին եւ Գոսարացն Մարկիանոսի եւ Մարտիրոսի:

ՆՈՅՆՄԵՐ

6 Ուր. Պահն:

7 ՇԲ. Սրբոյ Հրեհակապետացն Գաբրիէլի եւ Միքայէլի եւ ամենայն երկնային զօրացն:

8 ✱ Կիր. Թ. զկնի խաչին, է կիրակի եօրն շաբաթոց: Հարսանիք:

9 ԲԵ. Սրբոյն Մելիթոսի Անտիոքայ հայրապետին եւ Մինասայ եգիպտացոյն եւ միւս Մելիթոսի եպիսկոպոսին, Բուրայ Բանանային եւ Շինու սարկաւագին:

⊙ Վր. Քու. ժ. 16 ր. 5:

Անճրեւ եւ ապա պարզ:

10 ԳԵ. Սրբոյն Գեմետեայ վկային եւ Բասիլիս-

11 ԴԵ. Պահն: [կոսի Բանանային:

12 ԵԵ. Սրբոյն Գուրիասայ, Սամուկասայ, Աբիբայ սարկաւագին, Ռամանոսի միայնակեցին, Մանկանն խոստովանողի եւ Հիւսիֆոսի

13 Ուր. Պահն: [զինուորին:

14 ՇԲ. Սրբոյ առաքելոցն Անդրէի եւ Փիլիպպոսի: Հր. խոնուկա, նաւակահիփ սահարին:

15 ✱ Կիր. ժ. զկնի խաչին եւ Բարեկենդան Յիսնակաց պահոց:

16 ԲԵ. Ա. օր պահոց Յիսնակաց: Տօմ. Տրէ (30 օր):

17 ԳԵ. Բ. » » »

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ

- 18 ԴԵ. Գ. or պանոց Յիսնակաց:
19 ԵԵ. Դ. » » »

© ԾՆ. ԼԱ. Ժ. 19 Բ. 35

- 20 ՈՐ. Ե or պանոց Յիսնակաց: ՏՆԿ. ճեմագիւյ
Էփփի (30 or):
21 ✕ ՇԲ. Ընծայումն Ս. Աստուածայ երից ա-
մաց ի սանարն, Եւս ՅՆ. ԷԼ ԼՏ.:

© յԱղեղնաւորն, Ժ. 20 Բ. 35:
ՏՆԿ. Պորճի Գալիս:

- 22 ✕ ԿԻՐ. Ա. Յիսնակաց:
23 ԲԵ. Սրբոց կուսանացն Յուլիանայ եւ Վասի-
լունոյ:
24 ԴԵ. Սրբոցն Ղուկիանոսի Բանանային եւ Տա-
րագրոսի, Պոպոսի, Անդրոնիկոսի եւ Ոնեսի-
մայ եւ այլոց աշակերտաց առաքելոյն Պողոսի:
25. ԴԵ. Պանի:
26 ԵԵ. Սրբոցն Կղեմայ հայրապետին ԼԼ Բագարա-
այ Տոռոմենայ Եպիսկոպոսին: Յայտ. ՏՐԷ
(30 or):
27 ՈՐ. Պանի: ԼՏ. Գալսեան Ա. կիրակէ:
28 ✕ ՇԲ. Սրբոց առաքելոց եւ առաջին Լուսաւոր-
չացն մերոց Թաղեոսի եւ Բարբուղիմէոսի:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 29 ✕ ԿԻՐ. Բ. Յիսնակաց: ՀՐ. Ծով վասն փոփո-
խութեան եղանակաց:

© ԱՆ. ԲՆ. Ժ. 2 Բ. 39,

- 30 ԲԵ. Սրբոյն Դեմարիոսի Եպիսկոպոսին եւ Մեր-
կերիոսի զինուորին:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31, Բեանունի Էփփի

Դեկտեմբերի խորհրդանիշն է Այծեղջիւրը, (Le Cap-
ricorne), Հոգիականի 10րդ. կենդանակերպը.
ԱՐ. ճեմի:

- 1 ԴԵ. Սրբոցն Յակովբայ եւ Իրաւափառայ վկա-
2 ԴԵ. Պանի [իցն,
3 ԵԵ. Սրբոց հարցն Եգիպտացոց Պողոսի, Պողայ

Մակարայ, Եւագրի, Յովնանու Գրեցեայն
Յովնանու Կարհաճասակին, Նեղոսի, Արսէնի,
Սիսիանու, Դանիէլի, Մրապիոնի, Մակա-
րիոսի, Պիմէնի եւ այլոց սրբոց հարցն:

4 Ուր. Պանն:

5 Շբ. Սրբոցն Գրիգորի եւ Նիկողայոսի սփանչե-
լագործ հայրապետացն եւ միւս Նիկողայոսի
հայրապետին եւ Միւռոնայ եպիսկոպոսին:

6 ✕ Կիր. Գ. Յիսնակաց եւ բարեկենդան Ս.
Յակոբայ պահոց: Լս. Էւ Յուն. Ս. Նիկողա-
յոսի պաշտպանին ճառավարաց:

7 Բե. Սրբոցն Մինասայ, Երմոգիենայ եւ Գրաբո-
սի եւ կամաւոր աղիւսացն Յովնանու եւ
Ալեքսիանոսի, Լս. Յղութիւն Ս. Աստուա-
ծածնի:

⊕ Լր. Լս. Ժ. 5, 45

Խոնար եւ Յուրս

8 Գե. Սրբոցն Կուռնէլիոսի հաւիտապետին եւ
Շմաւոնի ազգականին Քրիստոսի եւ Պողի-
կարոսի հայրապետին Զմիւռնիոյ եւ վկա-
յիցն որ ընդ ճմա կասարեցան:

9 ✕ Գե. Պանն եւ Տոն Յղութեան Ս. Կուսին ի
ՅԱՆՆԱՅԷ, Էւս Յուն:

10 Եւ. Սրբոց Եւստասիոսի, Օգսենիոսի, Եւգի-
նէոսի, Ուրեսէսի եւ Մարդարիոսի:

11 Ուր. Պանն.

12 Շբ. Սրբոցն Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետին,
Մարութի ձգնաւորին եւ Մելիսոսի եպիս-
կոպոսին:

13 ✕ Կիր. Գ. Յիսնակաց:

14 Բե. Սրբոցն հայրապետացն Իգնատի եւ
Աղդէի, եւ Մարութայի եպիսկոպոսին:

15 Գե. Սրբոցն Թէոպոմպայ եպիսկոպոսին, Թե-
ովնայ վկային եւ չորից զինուորացն Բաստի,
Եւսեբի, Եւսիքի, եւ Բասիլիդէայ: Լս. Յով-
նանու Աւետարանչին:

⊕ Վր. Բն. Ժ. 6 ր. 35.

Անհաստատութիւն օղոց

16 Գե. Պանն:

17 Եւ. Սրբոց կուսանացն Ինդոսի եւ Դոմնայի
եւ Գղերիկոսի Քահանային եւ երկուց բիւ-
րուցն որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդացոց:

18 Ուր. Պանն:

19 Շբ. Նախավկայ եւ անդրանիկ քաղաւորին
մեռոյ սրբոյն Աբգարու:

20 ✕ Կիր. Ե. Յիսնակաց:

⊕ Եւ. Լուսնի Ժ. 21 ր. 46

21 ԲԵ. Սրբոյն Աբրահամու եւ Խորենայ, անարծաթեղացն Կողմայի եւ Դամիանոսի: Տճկ. Ճ՝ մայիսի Ախր (29 or):

⊙ Դյծեղջիր. ժ. 8 ր. 40.

Տճկ. Պարսի ձեռքի

22 ԴԵ. Սրբոյն Աստուածաբան վկային: Զմեռնամու եւ արեւադարձ Այծեղջեր: Տճկ. Էփփիկի Արքային. որ է առաջին օր Բառասմորեայ մասին ձմեռն Դարապը:

23 ԴԵ. Պահի:

24 ԵԵ. Սրբոյն Դաւթի մարգարէին եւ Յակոբայ առաքելոյն, Լճ. եւ Յճ. ճրագալոյց Ծննդեան:

25 ՈՐ. Պահի: Լճ. եւ Յճ. ք ծնունդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

26 ԾԲ. Սրբոյն Սեփանոսի նախավկային եւ առաջին մարտիրոսին: [խավկային:

27 ք Կիր. Զ. Յիսնակայ: Յճ. Սեփանոսի նա-

28 ԲԵ. Սրբոյն առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի:

⊙ ԱՆ. ԲՆ. ժ. 3 ր. 3:

Զիսն եւ ցուրս:

29 ԴԵ. Սրբոյն Որդոց Որոսման Յակոբայ առաքելոյն եւ Յովհաննու առեւարանչին, բարեկենդան պահոց Ծննդեան:

30 ԴԵ. Ա. օր պահոց Ծննդեան:

31 ԵԵ. Բ. » » »

ՀՈԳԵՒՈՐ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻԻՆ

Տ. Տ. ԳԵՌՐԳ Ս. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Դամիակալ Արարատեան համազգային նախամեծար Աթոռայ Ս. Էջմիածնի:

Տ. Տ. ՍԱՀԱԿ Ս. Կաթողիկոս Տանն Կիլիկիոյ:

Տ. Տ. Եղիշէ Ս. Արքեպիսկոպոս Դուրեան, Պատրիարք Ս. Երուսաղէմի:

Տ. ԳԵՐԳ Ս. Արքեպիսկոպոս Արշլանեան, Պատրիարքական Տեղապահ Կ. Պոլսոյ:

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆ ԳՈՒՄ-ԳԱՐՈՒ

ՀԵՌԱԶԱՆ 1328

ՊԱՇՏՈՆԷՆՈՒԹԻԻՆ

Տ. Սմբատ Ս. Եպիսկ. Գաղաղեան, Պատրիարքական Փոխանորդ:

Տ. Տրդատ Աւագ Գինյ. Պոյանեան, ամուսնական արձանագրութեանց բարսուղար:

Տ. Զարմայր Աւագ ֆննյ. Կեղիւրեան, Կրօն.
Ժողովոյ փառնուդար:

Տ. Արամ ֆննյ. Պատմանեան, Գաւ. Խորհրդոյ
փառնուդար:

Ազնիւ Տէր Ահարոնեան, Ազգ. գործակաւսար:

Միհրան Զուխանեան, Գիտնական:

Աբիկ Մուսաֆեանեան, Փառնուդար Ազգային

Ժողովոյ:

Թորոս Ազատեան, Ոստմնական Խորհրդոյ
փառնուդար:

Հրան Գեորգիան, Տեւո. Խորհրդոյ փառնու-
դար եւ Ելմիկ. ֆննիչ եւ Պատրի. համարակալ:

Կարապէս Համբարձումեան, Կրթական Եւրոպ.:

Գառնիկ Հայկեան, Հասարակ. եւ վկայագրող
եւսուչ:

Արմենակ Թեղլալեան, արձանագր. եւսուչ:

Յակոբ Վարժապետեան, Փոխանորդարանի
փառնուդար:

Արամ Երիւնեան, արկղակալ

Երամ Արապեան, Յրանս. փառնուդար

ԿՐԾՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Տ. Յովնանէս Արքեպ. Արարունի, Ա. Աշխատչի

Տ. Գեորգ Արքեպ. Արարունեան

Տ. Մեսրոպ Եպիսկ. Նարայեան, Բ. »

Տ. Խաչէն Ա. ֆննյ. Յարութիւնեան,

Տ. Աբէլ Ա. ֆննյ. Երեցեան

Տ. Արիստակէս ֆննյ. Հիւարեան

Տ. Զարմայր Ա » Կեղիւրեան, Բ. Աշխատչի

Տ. Մեսրոպ » Տ. Մեսրոպեան:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Յարութիւն Մոսիշեան

Աշխատչի

Տօֆ. Աճառ Վահրամ

Աշխատչի

Լեւոն Թօփալեան

Խաչիկ Գեորգեան

Հայկ Անտոնեան

Պետրոս Խորանանեան

Սիմոն Մելիքեան

Մեսիան Կուրիկեան

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պետրոս Ասրունի

Աշխատչի

Արամ Նիկողոսեան

Աշխատչի

Կարապէս Բիւրճեան

Ճանիկ Վրթանէսեան

Համբարձում Յարութիւնեան

Տօֆ. Մանուկեան

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Յարութիւն Հազարապետան

Տօք. Մարգար Գալժանեան

Գէորգ Ֆէրիկ

Պետրոս Գալժանեան

Հրանտ Նուրիմանեան

Մերովրէ Գազազեան

Քորդոմ Պոյանեան

Ասկնայիւ

Ասկնայիւ

ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տ. Վարդան Ա. Բնյ. Գեորգիեան

Տ. Հմայեակ Բնյ. Արապանեան

Տ. Յուսիկ Բնյ. Քէրէսթեան

Տ. Ղեւոնդ Բնյ. Մուրաշեան

Խորէն Սարգիսեան

Յակոբ Քորոսեան

Պաղթիկ Սիմանեան

ՈՒՍՈՒՑՁԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒՅԻ

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

(Զէ քննուած)

ՎԱՆՕՐԷԻՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տ. Գնէլ Ա. Եպիսկ. Գալէմբարեան

Տ. Արաւազդ Մ. Վրդ. Սիրմեան

Ասկնայիւ

Արմենակ Չալոմեան

Յարութիւն Արապանեան

Յարութիւն Դիմախեան

Եաշիկ Գալէմբարեան

Ասկնայիւ

ԵԼՄՏԻՅ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Սարգիս Գոշունեան

Գրիգոր Զորեան

Յարութիւն Համբարեան

Ասկնայիւ

Ասկնայիւ

ԿՏԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Տ. Սարգիս Ս. Եպիսկ. Տէր Սարգիսեան

Տ. Արսէն Մ. Վրդ. Վեհունի

Տ. Հմայեակ Վրդ. Պաթրիկարեան

Գէորգ Մոսիսեան

Միհրան Միսախեան

Պաղթիկ Սիմանեան

Տօք. Պ. Վարժապետեան

Ասկնայիւ

ԱԶԳ. ԽՆԱՄԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տօք. Օ. Կարէկեան

Ընդհանուր Տնօրէն

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Սեփան Թէլլիեան	Ասեմապետ
Աւետիս Կիւլպէնկեան (բացակայ)	
Յարութիւն Անէմեան	Դամապետ
Ղազարոս Պէզազեան	Եսեմապետ
Մալաք Մաղաբեան	
Տօք. Վահան Ալբունեան	
Արմենակ Զպուհեան	

ԱԶԻ. ԿԱԼՈՒԱԾՈՅ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Սիմոն Քայսերեան	Ասեմապետ
Արսաւես Գեպեան	Ասեմապետ
Լեւոն Թափալեան	

ԿԻՒՄՇԵԱՆ ԿՏԱԿԻ ՅԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎ

Սարգիս Կիմեան
Վահան Լսաեան
Հրանտ Մեղեբեան

ՄՏԱԽՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՖՕՆՏԻ ՅԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎ

Տ. Մեսրոպ Ս. Եպիսկ. Նարոյեան
Արմենակ Զպուհեան

Տիկ. Նէվրիկ Սեպուհեան
Տիկ. Հայկանոյ Մառք
Տիկ. Կիրանեան

ԱՐՄԱՇՈՒ ԴՊՐԵՎՆՈՒՅ ԽՆԱՄԱՍԱԼՈՒԹԻՒՆ

Տ. Մեսրոպ Ս. Եպիսկ. Նարոյեան
Լեւոն Բանիկեան
Սեփան Թէլլիեան
Յարութիւն Գիմաբեան

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ ՄԻԱԲՆՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՅԱԿԲ

1924 Օգոստոս 29

1. Ամենապատիւ Տ. Եպիսկ Ս. Արքեպ. Դուրեան, Պատրիարք:
2. Եպիսկ Ս. Եպիսկ. Զիլինկիրեան:
3. Մկրտիչ Ս. Եպիսկ. Աղաւետնի. Պատր. Փոխանորդ եւ անդամ Տեղեկ Ժողովոյ. ուսուցիչ Կրօնագիտութեան եւ Եկեղեց. Պատմ. Ժառանգ. Վարժարանին:
4. Մեսրոպ Ծ. Վրդ. Նճանեան, Լուսարար:

պէս, անդամ Տօրէն ժողովոյ, Տեսուչ վարժարան-
ներու, և Տպարանի:

5. *Մասքէոս Ծ. Վրդ. Գայրգնեան, Անդամ
Տօրէն ժողովոյ, և Տեսուչ Ելեմսից:

6. Սիմէոն Ծ. Վրդ. Թեյեան, անդամ Տօրէն
ժողովոյ և Տեսուչ կալուածոց:

7. *Սմբատ Ծ. Վրդ. Գաղաղեան, Պատր. Փռ-
խանորդ ի Կ. Պոլիս:

8. Իգնատիոս Վրդ. Փափաղեան, անդամ Տն.
ժողովոյ:

9. Աբանաս Վրդ. Ասլանեան, ժամօրհներդ:

10. Յարութիւն Վրդ. Պարոնեան, անդամ
Տօրէն ժողովոյ:

11. Համազասպ Վրդ. Ղազարեան, գրապէս:

12. Եփրեմ Վրդ. Պղզիրեան, Տեսուչ Ս.
Հրեասկապէսաց:

13. *Սարգիս Ծ. Վրդ. Անէմեան. Առաջնորդ
Սրվազի:

(*) Աստղանիւով ցուցակագրուածներն այժմ
Էպիսկոպոսական աստիճան ընդունած են իրենց
արժանիքով, որոնց հետ պիտի դասուէր նաեւ
Տ. Սիմէոն Ծ. Վ. Թեյեան, ինչպէս որոշուած էր
Կանխաւ, սակայն յիշեալը Աղեքսանդրիոյ մէջ ա-
նակնկալ կերպով հիւանդանալով յետաձգուած է
էր ուղեւորութիւնն ի Ս. Եղմիածին,

14. Վրթանէս Վրդ. Գառապեան, Գանձապէս
Ասեմապէս Միաբ. Ընդն. ժողովոյ և մասակարար:

15. Վարդան Վրդ. Գասպարեան, Ֆրէզնո:

16. Սահակ Ծ. Վրդ. Ասուածասուրեան,
գաւազանակիր Ս. Պատրիարքի:

17. Գէորգ Վրդ. Հանսրզեան, Տեսուչ Եամայի
վանքին:

18. Գրիգոր Վրդ. Յովնանէսեան, Տեսուչ
Րէմլէի վանքին:

19. Խորէն Վրդ. Փոսոյեան, Տեսուչ Ս. Յա-
րութեան:

20. Մուշեղ Վրդ. Ոսկերիչեան, Տեսուչ Ս.
Ասուածածնայ և Ս. Փրկչի:

21. Աւոս Վրդ. Սարգիսեան, Թարգման:

22. Անդրէաս Վրդ. Լոմսանեան, Խոսովա-
նահայր:

23. Ներսէս Վրդ. Թորոսեան:

24. Յակոբ Վրդ. Թաւեան:

25. Ներսէս Վրդ. Տօլապեան, Տեսուչ Լատ-
դիկէի վանքին և առաջն. Անտիոքի:

26. Սուրէն Վրդ. Քէմհանեան, Տեսուչ Պէ-
րուքի վանքին:

27. Արսէն Վրդ. Յովսէփեան, ի Սայոս:

28. Զաւէն Վրդ. Վարժեան, Տեսուչ Ս. Ծնն-

6 վանքին եւ Ասենաղպիւր Միաբ. ընդհանուր
ժողովոյ:

20. Վանան Վրդ Գեորգեան, Տեսուչ Գա-
մապետի վանքին:

30. Յովհաննէս արեղայ Ասատուրեան:

31. Տրդատ արեղայ Պէրպէրեան:

32. Գաբրիէլ արեղայ Մալխասեան:

33. Ասով արեղայ Առաքելեան:

34. Մամբրէ արեղայ Գալժաեան, ժամաւար
Յոպպէլ:

35. Կիւրեղ արեղայ Տէր Իսայելեան, ուսու-
ցիչ եւ Տեսուչ գրչագրաց Մասեմաղարանի:

36. Մինրան սարկ. Արամեան:

37. Յակոբ սարկ. Ամբարչեան:

38. Յովհաննէս սարկ. Գարակէօղեան, Գա-
մապետ:

ՀՌՈՎՄԵՍԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱԶԼԵԱՆ

ՎԻՃԱԿԱԽՈՐ ՏՐԱՊԵԶՈՆԻ

Առաքելական այցելու եւ Ընդհանուր
Փոխանորդ Հայ. Կաթողիկէ
Պատրիարքութեան

Դ Ի Ի Ա Ն

Կղեմէս Վրդ. Աստուրեան, Դիւանապետ եւ գոր-
ծակատար:

Յովհաննէս Ծ. Վրդ. Թումանյան, Համարակալ
եւ ընդհանուր մատակարար:

Յովհաննէս Վրդ. Կամարսեան, Բարձրագործ
Պր. Յուսիկ Ուկնաեան, Դիւանապետ Վ.Ի
բարձրագործ:

ԿՐԾՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ

Նախագահ

Արհի. Յովսէփ Արք. Ռոմոսեան

Անդամ

Գեր Գեորգ Գերգծո. Թերգիպաւեան	Անդամ
« Կղեմէս վ. Ասուրեան	»
« Յովսէփ Ծ. վ. Ճամբեան	»
« Պօղոս վ. Գամպուրեան	»
Վեր. Հ. Յուսիկ վ. Կոստանեան	»

ԱՍՏՈՒԱՅԱՐԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ Եպիսկ.	Նախագահ
Գեր. Գեորգ Գերգծո. Թերգիպաւեան	Անդամ
Կղեմէս վրդ. Ասուրեան	»
Ռափայէլ Ծ. վ. Էմէֆնեան	»

ՄԱՏԱԿՍՐԱՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ Եպիսկ.	Նախագահ
Արհի. Յովսէփ Արք. Ռոմաւեան	Անդամ
Յովսէփ Թ. Ծ. վ. Արիկեան	»
Կղեմէս վ. Ասուրեան	»
Անսոն վ. Մէրնիմէֆեան	»

ԱՐԱՐՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

(չի կայ)

ՊԱՏԱՐԱԳԻՅ ՅԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎ

Արհի. Փոխանորդ Եպիսկ.	Նախագահ
Գեր. Յովնաննէս Ծ. վ. Թումայեան	Անդամ
« Ռափայէլ Ծ. վ. Էմէֆնեան	«
« Պօղոս վ. Մկրտիչեան	«
« Յովսէփ վ. Սարուխանեան	«

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Արհի. Տեղապան Եպիսկ.	Նախագահ
Գեր. Գեորգ Գերգծո. Թերգիպաւեան	Անդամ
» Կղեմէս վ. Ասուրեան	»
Տիար Գրիգոր Ոսկեան	Անկապակ
» Պետրոս Ասլանեան	Անդամ
» Անսոն Աթգրեան	»
» Երուանդ Բէմէգեան	»
» Լեւոն Խուրսանեան	»
» Էսուրա Մանաս	»
» Յակոբ Գաթաճեան	»
» Տօքր. Վլենտան Գասսաբեան	»
» » Գէորգ Զօհրապ	»
» » Յիւնցանեան	»
Պր. Պօղոս Հանեան	Գարսնիպար

ՄԵԾԱԻՈՐՔ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՅ

1. Մխիթարեանց վիճնայ վ. Եր. Հայր Օգոստինոս վ. Ամրիկեան:
2. Մխիթարեանց վեներելոյ, վ. Եր. Հայր Եփրեմ վ. Ապրդեան:
3. Անտոնեան Միաբանութեան, Անտոն Ծ. վ. Գարգաշեան:

ՄԵԾԱԻՈՐՔ ԵՒ ԺՈՂՈՂՐԴԱՊԵՏՔ

1. Ս. Աստուածածին Աթոռանիս Եկեղեցի. Մեծ-ժողովրդ. Գեր. Պողոս վրդ. Գամպուրեան:
2. Յիսուս Փրկիչ Մայր Եկեղեցիի, Ղալաքիա. Մեծ ժողովրդ. Գեր. Ռաֆայէլ վրդ. Էփէմեան:
3. Ս. Յովնանէս Ոսկեբերան. Մեծ-ժողովրդ. Յովն. Ծ. վրդ. Ճամբեան:
4. Ամենատուր Երրորդութիւն. Մեծ-ժողովրդ. Գեր. Անտոն վրդ. Մերնիմէկեան:
5. Անարատ Յղութիւն ի Բանկալքի. Ժողովրդապէս. վ. Եր. Հայր Յուսիկ վրդ. Կոստանեան:
6. Սուրբ Յակոբ Անկէլանոցի Մասրանապէս Գեր. Յակոբ վրդ. Մաղարեան:
7. Ս. Գրիգ. Լուսաւորիչ Յօրքաբէյ. Մեծ-ժողովրդ. Կղեմէս վրդ. Աստուրեան (առժամեայ):

8. Վերափոխման Սրբոյ Կուսին ի Մեծ Կղզի. Մեծ-ժողովրդ. Գեր. Ներսէս վրդ. Փափազեան:
9. Անարատ Յղութիւն ի Սամաքիա. Մեծ-ժողովրդ. Գեր. Կղեմէս վրդ. Աստուրեան:
10. Ս. Յովսէփ ի Գանձիլի. Մեծ-ժողովրդ. Գեր. Յովն. Ծ. վրդ. Աբիկեան:
11. Ս. Յովն. Մկրտիչ ի Եէնիֆէյ. Մեծ-ժողովրդ. Գեր. Յովն. Կամսարական:
12. Ս. Անտոն Պասուացի ի Թարապիա. Գեր. Յովն. վրդ. Կամսարական:
13. Ս. Պողոս Պետրոս Առաքելոց ի Պէոյիւֆ-Տէրէ. Գեր. Կղեմէս վրդ. Մանուէլեան:
14. Ս. Լեւոն Քահանայապէս ի Գասքէֆէյ. Գեր. Պողոս վրդ. Մկրտիչեան:

ՀՊԳՄԱՍՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՅԱԿՈԲԱՅ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻ

Անքուան Աժգեր
Ներսէս Ծ. վրդ. Պաղտիկեան
Անքուան Պէնիսեան
Անքուան Ճիվէլէկեան
Եղուարդ Բէմէկեան

Անկապէս
Անկապալի

Յովնանէս Թօլայեան
Տօք. Վէնսան Գասապեան
Պր. Պիպեան

Տնօրէն
Բժշկապէս
Ընդհ. հսկիչ

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐ

ՎՍԵՄ. ԲՐՈՑ. ԶԵՆՈՐ Ա. ՊԵՋՃԵԱՆ

ԱԶԳԱՊԵՏ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԱՅ ԹՈՒՐԲԻՈՅ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգապէս Փրոժ. Զենոր Ա. Պէզնեան	Նախագահ
Տիար ձեռնիգեան Միհրան	Անճաղապիւր
Տոբ. Տոնիկեան Բիւզանդ	Դանճապէս
Վեր. Ս. Պ. Մանուկեան	Անդամ
Տիար Յովնանէս Ալիսանեան	»
» Պողոս Երուանդեան	»
» Որոն ձիւանեան	»

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Ազգապէս Փրոժ. Զենոր Ա. Պէզնեան	Նախագահ
Վեր. Ս. Պ. Մանուկեան	
Պատ. Լեվիսիս Փլարոն	
Պատ. Փանուսիս Վանկէլոս	
Տիար Երուանդեան Պողոս	
» ձեռնիգեան Միհրան	

Տիար ձիւանեան Որոն

- » Մարգարեան Միհրան
- » Մարքանեան Վանան
- » Մարտիկեան Երուանդ
- » Պարսամեան Տիգրան
- » Ալիսանեան Յովնանէս
- » Տոնիկեան Տոբ. Բիւզանդ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՅ ՅԱՆԶՆ ԱԺՈՂՈՎ

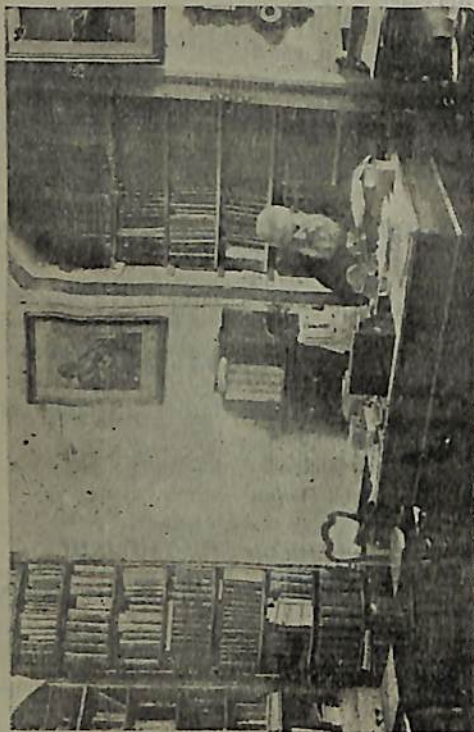
Տոբ. Տոնիկեան Բիւզանդ
Տիար Կեօղիւպէտիւսեան Առաքել

ԵԼԵԻՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆԶՆԱԺՈՂՈՎ

Տոբ. Տոնիկեան Բիւզանդ
Վեր. Ս. Պ. Մանուկեան
Տիար ձեռնիգեան Միհրան
» Երուանդեան Պողոս

ԱԶԳԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՊԱՇՏՈՆԵԱՅ

Տիար Կեօղիւպէտիւսեան Առաքել Դործակատար

ԴՐՈՒԱԳ ՄԵՆ ԱԼ ՅԻՍՈՒՄ ՄԱՆՈՒԿԻ ԿԵԱՆՔԷՆ ՄԻՔ

ԳՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԴՐՈՒԱԳ ՄԵՆ ԱԼ ՅԻՍՈՒՄ ՄԱՆՈՒԿԻ ԿԵԱՆՔԷՆ (*)

ԱՄՊՈՅՏ ՆԵՐԿԸ

Յովսէփ ու Մարիամ կ'ըզգան խոր՛ւնկ ցաւ,

Տեսնելով որ Մանուկն Յիսուս

Առանց դըպրոցի՝ ուսից վարուեցաւ,

Պիտի մնաւ ական:

Ետը տար՛ւ հր այն տեւն, ու հիմալ

Եղաւ իմնամնայ

(*) Սերազեղ աւելնով ու արտի քաղցր տրոփելներով կը հասուցանեմ շնորհակալութեան զարաք մը անգուգական ուսուցչին՝ որ ամէն տարի եր հանձարին ցուքերով կը լուսազարդէ Տալեցոյցիս էջերը, հաւաք ներշնչելով անոր մասին աշխարհի ամէնէն հեռաւոր անկիւններն իսկ, Երկա՛ր կեանք գերզգայուն բերթող-Պատրիարքին:

Ս. Գ.

Փողոցներն' լն մեք. սաւ ու անդ,
 Մերք երբն' մերք անհրազանդ՝
 Եւ ինչ տարի եւ անդի՝
 Ինչ խաղերովն իր հրաշալի
 Դիպիլն իր եղած փոքրիկ ու սիրուն
 Հասակակից ընկերներուն.
 Բայց անսովոր այդ գրասենեկն անմեկին՝
 Ուրիշ վրասնոց մ'ալ կ'ըստաւար Մանուկին.
 Վասնզի, երբ խաղի տեսն՝
 Օր մը յանկարծ կը մտնի ա՛յդ տղայներէն միւն՝
 Եւ տեսնելով Յիսուսը յանգաւոր կը դառնան՝
 Իրեն գիտակցաբար իր արտաքին...
 Հայրն յուսահատ ա՛յն օրերէն
 Որոշեց որ տանի զընկ
 Զայն իր աշխարհ՝ մարդու մը տուն,
 Որ ըզրապի արհեստով:
 Տիկերիս քան իր քանակն մեք ծովուն մօտ
 Խանութքի մը կառ,
 Որ ծիր ու ճարտար
 Կը ներկեր նստէ:
 Իր անունն իր արտաքին.
 Եւ ինչպէս անոր յանձնեց Յիսուսն, ու պատահեց
 Որ գիտնայ լաւ ծառայել
 Իր վարպետին. այդ իրեն վա՛րձ մըն իր մեծ.
 Անի օրէն ցուցուց վարպետն իր Աշխարհին՝
 Բոլոր ներկերն ու կարասներն այդ ներկերուն

Ուրոյն ուրոյն,
 Կանանց՝ կարմիր կամ դեղին...
 Կապոյտ ներկն ալ՝
 Զաւր կարասով մեծածառաւ:
 Ըսաւ. Ամեն ձեռնակ կրտս
 Ըլլայ սաւան, ըլլայ հաւա,
 Զոր սա ու ան կը ընտրեն,
 Ընտրելով միշտ մեկը կամ միւսն այս ներկերէն,
 Մեր գործն ու պատճենն է միայն
 Ուզուած գոյնով ներկել զայն:
 Հետեւեալ օրն հարկադրուած իր երթալու
 Վարպետը գիւղ մը՝ քաղաքէն մեկ ժամ հեռու...
 Վերադարձին որքա՛ն սաստիկ եղաւ անոր
 Յանն ու զայրոյթն՝ երբ տեսաւ որ
 Քերտուած բոլոր այն կրտսներն հետ իրեաց
 Մե՛կ կարասի մեք իր նետած աշխարհն անփոքր,
 Ի՛նչպէս ալ կապոյտ
 Ներկով տոգորած.
 — Ի՛նչ կ'արուակոծին, ի՛նչ ըսել պիտի իր
 Կտակի տեսնուն,
 Որո՛ք անշուշտ ընտրած էին տարբեր ներկեր.
 Կապոյտն եղծա՛ծ իր ամեն գոյն.—
 Մոլորակի քաղաք վարպետն իր ցուց
 Եւ ինչ իր ջանքին...
 Բայց Աշխարհն՝ որուն շուրթերն կը ծըպին
 Ըսաւ. Վարպե՛տ, տարապարտոյ

Մի՛ գիտ պատժեր. հի՛մա կ'սենսեն
Դեզ դեզ կըսաններ՝ գոյնևով պիտպիս.
Նոյն ասեն Յիսուս կապոյս կարասեմ
Իրենց գոյնևովն հանեց մի առ մի
Ծրարներն կըսաւի.

Ինչպիս որ տեսն իրմէ կ'ըսպասեն,
Կանա՛ծ ու դեղի՛ն, կարմի՛ր կրկնակի,
Կապոյս լեղակի:

* *

Սորվի դուն, որդիակ, գոյտիկ այս հրաշխն՝
Թէ կապոյս գոյնն է լաւագոյնն ապաքին.

Երկինքի գոյնն է այն պայծառ՝
Զոր շատ սիրեց սիրան Յիսուսին.

Լոյսի ամեն գոյններն իսպառ

Անոր մէջ է որ կը սուգին.

Կեանքի բոլոր խորհուրդներուն

Թող միակ գոյնն ըլլայ կապոյս,

Բեկընկուտովն անոր դուն

Հոգւոյդ խորքէն ամեն գոյն՝

Կանանց՝ դեղին կամ կարմիր՝

Պիտի տեսնեն անխըտիր:

ԵՂԻՇԷ ԱՐՔԵՂՈՒ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ՉԱՅՐԻ ՉԱՆԱԿԱՆ

(Moine Sauvage)

Ու դեռ կան մե՛ծ վաճաղանքներ՝ կարծես ելած
դուրս անտառի՛ մը սոսկումէն գիշերամած:

Հին վանքերու մէջ անծանօթ կ'ապրին ըզզօն՝
խորը խուցին՝ մարմարներուն ալ խրտակոյտ:

Ու սարսափը ռեսնաքեր մեծ մայրիներու
կը քաւալէ անոնց մէջ գոռն իր անաբկու:

Լաստենիի ծրփուն քաւուտ մ'է մօրումնին,
իրենց աչքերն ալ անձաւի ջրի փայլն ունին:

Ու մարմիննին՝ մէջ սրբեմի լայն ծալքերուն՝
իբրեւ ծայռի մը կողէն դուրս կուգայ՝ կանգնու:

Անոնք՝ միայն երբ մեծութիւնն է ոսնակոյն՝
վե՛ր կը բռնեն իրենց հոգին վայրենացող.

Անոնց ոգին՝ քսման զերդ խառն մը երկաթէ՝
դրժոխքի մը վախէն միայն սարսիլ գիտէ.

իրենց հանչցածն այն Աստուածն է շանթերով լի՝
որ կը ջախէ մեր տիեզերքն անգաւելի.

Կամ հին Քրիստոսն եւ անուելի՝ խոռ ու վրովրուն,
գոր մեծ նկարած է ձեռն Ալման վարպետներուն

Ու ծընդադիր սուրբերն կրակին մէջ տանջանքի՝
որ յուր կ'այրէ իրենց միսն ո՛ւր ոսկրերն յարզի,

Եւ կուտաններն՝ որ կրկեսի մէջ մարտական
աղիքնին շէ՛կ առիւծներու լրգել կուտան,

Ապաշխարողքն այն՝ որ հացին յառած՝ կամաւ
խաղէ կ'մեռնին իրենց գիշերն արիւնքաբաւ:

Հին վանքերու ա'յսպէս պիտի մաշին ըզզօն՝
խորք խուցին՝ մարմարներուն ալ խրստկոյն:

Թարգմ. Ե. Ե. Դ.

VERH AEREN

ՆԱՀԱՊԵՏԻՆ (1)

ԱՆԹԱՌԱՄ ՆԱԳԻԿԸ

Խոտորչուրի Սուշենց Շգիւղէն Վենետիկի
Աթիթարեան բուրաստանը փոխագրուած ծաղիկ
մըն էր ան . . . զոր տեսաւ Նահապետը, հոտուր-
տաց, խապրիկներ հարցուց, իմացաւ, թէ բնաշ-
խարհէն է, գգուեց սիրով, գուրգուրաց վրան,
վասնղի ամէն յիշատակ բնաշխարհին՝ ըլլայ էակ,
ըլլայ լոյս, ըլլայ հանք, կը յուզէր սիրտը ալե-
զարդ ծերունիին . . . Նահապետը ապսպրեց
բուրաստանի վերակացուն՝ ընել ատ ծաղիկը
մասնաւոր առարկայ մը եր սիրոյն, վերակացուն
հնազանդ պատուէրի Նահապետին՝ ամէն ճիգ,
ամէն խնամք, ամէն սէր թափեց. վրան ատ ծա-
ղիկին անթառամ, չտկեց չտկրտեց զայն, վարժե-
ցուց տարաշխարհիկ կլիմային, տարի մ'ամբողջ
պաշտպանեց զայն սաստկաշունչ հովերուն զէմ:
Անթառամն սկսաւ աճիլ, ուռճանալ, կոկոն տալ,

(1) Հ. Ա. ԻՇԽԱՆ

երփներանդ անոր տեսքը գեղանի և հոտն անոյ՝
երեն կը քաշէր զամէնքը . . .

Այլ, ափսո՛ս, նախա՞նձն արդեօք իր նմաննե-
րուն, թէ նայողի մը չար աչքն՝ օր մը յանկարծ
գունատեր էր ու վտիտցուցեր Անթառամը . . .
Լսեց Նահապետը, վաղեց եկաւ քովը, գտաւ սրտին
ծաղիկը՝ տոգոյն ու վտիտ. կաթիլ մը ցօղեց ա-
չերէն անոր վրայ. ծաղիկը ժպտեցաւ, կարմրեցաւ,
կանգնեցաւ. սրտի յուզումով նայեցաւ անոր այլե-
զարդ ծերունին, և իմացաւ, թէ չար նախանձը
կամ չար աչքը չէր զանի գունատող ու վտիտ-
ցողը, այլ անտեսանելի էակ մը, մանր որդ մը
թշնամի էր դարձեր անոր. կը կրճէր դալար մար-
մինը, կը մաշեցնէր անոր կեանքին գործարանը՝
Փոքրիկ թշնամին շնորհէն էր, դժուարին էր մա-
քառիլ դէմը, և ծաղիկն երթալով կը բարակնար,
կը հիւծէր, կը գունատէր. երփներանգ գոյներէն
իւր սպիտակ ենթակային վրայ մնացեր էր միայն
պզտիկ կարմրութիւն մը . . . Նահապետը կա-
թիլ մ'ալ ցօղեց անոր վրայ աչերէն, նորէն շունչ
առաւ ծաղիկը և իր անոյժ ժպիտով հարցուց
Նահապետին, «ի՞նչու երթալով կը պակսին կեն-
սատու հիւթերս, ի՞նչու կը հիւծիմ, ի՞նչու կը
թռամիմ . . .», Նահապետը փոխանակ պատաս-

խանելու՝ ձեռքն առաւ սուրբ իւղը, օծեց անոր
վտիտ մարմինն թերթիկները. թռումած ու գու-
նատած ծաղիկն վերջին անգամ մ'ալ ժպտելով՝
ճերմկեցաւ ձիւնի պէս. Անթառամը թռումէր էր,
Անմա՛հը մեռեր էր . . . Նահապետը խաչա-
կնքեց ճերմակ ծաղիկին վրայ, և կաթիլ մ'ալ
ցօղելով մեկնեցաւ . . .

Օր մը վերջը՝ մտայ ճգնարանը Նահապետին,
գեռ տրտում էր . . . հարցուցի .

— Ինչո՞ւ տրտում ես, ո՞վ Հայրիկ,

— Ո՛հ, թռումեցաւ սրտիս ծաղիկ,

Ձոր տուեր էր ինձ բնաշխարհիկ : —

— Բայց, Հայրիկ, սրտիդ ծաղիկն անթառամ
էր ու անմահ. անթառամը կը թռումի՞, անմահը
կը մեռնի՞ :

— Ո՛չ, անթառամը չի թռումիւր, անմահը չի
մեռնիւր. Սրտիս ծաղիկը թռումեցաւ՝ ծաղիկու-
համար աւելի գեղեցիկօրէն. մեռաւ՝ ապրելու հա-
մար երկնային դրախտին մէջ. Ուստի և ես անոր
թռումելու պտհուն իր Աւետիք յորջորջումը փոխելով
կոչեցի զանի Երանո՛ս . . . վասնզի երանելի է այլ
ևս երկնային դրախտին մէջ. վախ չունի չորհալու,
չինչալու, միշտ նոր է, միշտ գեղե. իկ, միշտ ան-

Թառամ, միշտ անմա՞հ, Սակայն տրտում եմ ես
միայն անոր համար, Թէ ի՞նչպէս ելաւ ձեռքէս
Անթառամս և Թէ նորէն պիտի գտնե՞մ զանի օր
մը երկնային դրախտին մէջ ու պիտի անմահանա՞մ
եւ ալ անոր պէս անվերջ կեանքով, ըսաւ ու շողո-
ղուն մարդարիտ մը ձգելով առջեւ աչերէն՝
լուեց . . . :

— Հայրե՛կ, չունի՞ս ինծի փոքրիկ յիշատակ մը
անթառամ ծաղիկէզ, որուն վրայ և ե՛ս տասերկու
ամիս⁽¹⁾ ճիգեր եմ Թափեր գուրգուրանքի:

— Ա՛ռ քեզի, որդեակ, անոր նորաբուսիկ
կոկոնէն տերեւ մը, որուն վրայ գրած եմ հակիրճ՝
կենսագիրը սրտիս անթառամ ծաղիկին՝ զոր
տուեր էր ինձ ընաշխարհիկ:

(1) ՅՕԴՈՒԱԾԱԳԻՐԸ

Ի Սիւնեայ խառն ծրոյ ԵԱՆՈՂԵԱՆ (ԱՆԻՏԻԲԵՐԷ
ի սկրտութեանն) ԵՂԷՐԱՆՈՍ՝ տխրաբար կրօնասու-
րութեանն՝ 42 տարեք յառաջ քան զգիտնանն,
18ամեակի գանձեաց զերկնաւորն, զգոն վարաքն,
և յաւեա անմահեւ զաւիտութեամբ կրօնասուս
և վերադարձի թորացու և կարացաւ տխրեցն: զորս
տառաւել քան զկողմք և խմամբ Գառախարակացն՝
լնքին տաղեր տաւ յիշգրեցեալ Յիսուս, Ս. ԱՅ-
նառն յոմարն, և անշաղ հաճաքեալ զնշխար փայ-
տին կենաց: Նա՛ եղաւ պարկեշտաբն, զի որպէս էրա-
նէկի գրադատեցն իւրաց յեան գաղափր՝ կոնիդան,
միայն Ս. Բարսեղ: Անկեակ Սիրոյ և միայն (Ս.
Արսէն): Անկեակ Սիրոյ իման, կեանքի և իւրն
յնեմեանի համբոյս թեան: Կարգեացաւ զի որ
հարաւայն օրմ մի մի գրած իւր և զմիայն և գանձե-
աւ խառնապարտ, տար և զհրաւեր մահած յառաջա-
նի խառն իւրաց և Յարալ կոնստանդն, ինկալցի ի
դաս խառնակեալն և զարեալ տալաւ հոգի: որ
հարեալ նշալ մի պղծաւ ի գաղափարիկ զմեակին
հարաւայն չեղիկ, յ' 19 սեպտ. 1897, կէս իրա-
րեւորմի տար մտին ի վանս, 19 սեպտ. 1896, լինել
լնքին՝ գինքն օրատաւ զորովորդս՝ Բարսեղոս:

ՄՈՒՐԻ ՂԱԶԱՐ ԿՂԶԵԱԿ

Թեթեւ թեւերուն վրայ թռչուն հովիկ
 Հունտ մը շալկած մեր երկրէն բնաշխարհիկ՝
 Թռուցքեր տարեր է զայն ի վենետիկ,
 Ոսկից բուսեր այս Սուրբ Ղազար Դրախտիկ.

Եղե՛մ չնաշխարհիկ, կղզեա՛կ աննման,
 Զոր հիմներ կերտեր է Մխիթար Աբբան,
 Անթառամ ծաղկանց իրը բուրաստան
 Կա՛մ անմահներու ինչպէս որորան.

Երկդարուան մէջ հոն մեր հին աշխարհին
 Երվնեբանգ տունկերն աճեր են երկին,
 Ծաղկեր ոսկեղէն մեր լեզուն նախկին
 Ու փառքերը մեր նախնեաց հին կեանքին.

Ալիշան, Հիւրմուզք եւ Բագրատունի
 Երգեր հոն քնարով բերթողաց Գողթնի
 Եւ ոսկի լեզուով Սահակ Մեսրոպի
 Խօսեր գրքեր մեր բարբառն հայրենի.

Ինճիճրն ներհուն, Զամչեան մեծանուն
 Պատմեր վէպերը մեր հին քաջերուն,
 Դըժեր բնաշխարհիս սահմաններն անհուն
 Ու նկարեր փառքերն անոր շողշողուն:

Աւետիբեան եւ Աւգեր վեհիմաց
 Հոն դէպ ի վեր միշտ մըտքով ճախրսալաց՝
 Աստուածախօս վեհ ուսմանց գերագանց
 Ոսկի գրքեր են ձօներ մեր ազանց:

Մխիթարատունկ, ո՛հ, քանի՛ քանի՛ դեռ,
 Ծաղիկներ դալար, ծառեր պըտղաբեր
 Ծրեր ու ծաղկեր, դարաստան կազմեր,
 Հին բընաշխարհիս հոն զրախտը նորոգեր.

Բարօտցեր եմ քեզ, իմս կարմիր կղզեակ,
Կայց ո՞ւր ինձ թեւեր՝ որ զինչ աղանեակ
Թուչիմ գամ հանգչիլ լճիդ վրայ անալեակ
Եւ ապրիլ կեանքով յաւէտ երանեակ:

Մօտեցի՛ր գոնէ դու ինձ զեփիւռիկ,
Ա՛ռ զիս թեւերուդ վրայ թրուցիկ
Եւ տա՛ր նուիրական՝ իմ վանքս խաղաղիկ՝
Որ Մխիթարիս տամ շիրմին համրուրիկ:

Գոչեմ սըրտէս

Կարօտակէզ,

Տէր իմ, փառք քեզ,

Տէր, բիւր փառք քեզ:

15 Յուլիս 1924

ԽՈՒՐԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Մ Տ Ա Ծ Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

Մանկ ցաւագին լուծումն է այն հանգոյցին,
զոր սերունդները հեռացնելով կը հիւսեն, մեր գոյու
քեան հիմնական սխալանքին ուժգին ջախջախումն
է ան, մեծ չհացումը պատահանին:

ՇՕԲԷՆՀԱՌԻԷՐ

Կ Ա Պ Ո Յ Տ Ե Ր Ա Ջ Ն Ե Ր

Եղբորդուս՝ Սոնայիս...

Կապոյտ երազներ Հոգոյս երկինքին
Շուրք թիթեռներու թրուիչն են առեր.
Անձիր այերին ուրտը յանգին,
Քայց չունին հանգիստ, շարժին ի յերեր:

Կապոյտ երազներ Մըտածմանս ծովուն
Քարիք ալիքներու ըշունած են խօլ պար.
Ինչո՞ւ վէտվէտին յոյզով թաթաւուն.—
Վիհ իտէալի կը մըղեն գուպար:

Կապոյտ երազներ Սիրոյս լըճակին
Միշտ կը ծըփծրփան հով-սընդուսի նման.
Ալբերը սըրտիս ճօխել փափարին,
Կուզեն իսկ անցնիլ անգր քան ըզսահման:

Կապոյտ երազներ Յոյսիս եթերին
Լոյս-դաշնակութեամբ վեր կ'անգայտանան.
Ոգիներու պէս շուրջըս դեզերին,
Գեանքը նըւագեն յար՝ ալետատան:

Վ.Ա.Բ.

ՅԱՌԻԼԸՐ, Քալիֆօրնիա Օգոս. 7, 1924
(Անցիպ)

Ողբացեալ Վարդ Պատրիկ Կիւլպէնկեան որ քառասուն տարուան աշխատեցաւ արդիւնք պատշաճ է Կիւլպէնկեան Տոմարին Պատմութիւնը անուն հրատարակելի երկ սը:

Փոքրիկն Մարտիկ-Պատրիկ զատակը փառաբան գրագէտ Ռահակ Մետրոպի եւ բողոքական Վարդ Պատրիկ Կիւլպէնկեանի եւ սանը ծանօթ հայտէր Տօք. Զ. Ռ. Մէլքոն:

ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷԶ

(Ողբացեալ աներորդ, Վարդ Պատրիկ Կիւլպէնկեանի տաղիցին առիթով:)

Պարտէզին մէջ կը խաղաւ ծառերու քառիցին տակ,
Ծառերուն՝ որ տեսնէ եւ պապուդը բռնելը արդար.

Պապը է մեկնած ալ հիմա մինչ ծառերն են գլխահակ,
Ու կը խաղաւ դուն դարձեալ:

Ծեր են ծառերն, ու ունին բեռներ իրենց ուտերուն,
Բեռն յուշեցնում հնորեայ, աւանդական մեր մեծ տան,
Որուն հիմքերն ալ այսօր կը յամառին միշտ տեսնում.
Որ եւ ուժերդ ունեանան....

Պապը է մեկնած բայց եւ մամուլ այսօր կ'ապրի տակաւին
Իբր հուսկ բեկոր օճ սիւնն որ կը սկսի վերծալ.
Քեզմով մամուլը ապրեցաւ, ծառերն անգամ չունչ առին
Երբ ըսկաւ դուն խաղալ:

Մամզ աչազուրկ՝ Բու ձայնէյ աւխարհն ամբողջ կը
[սեւնայ],

Ձայնէյ՝ որ միւս ծառերուն տակ կ'երկարի երգի պէս.
Ձի քսեցաւ քէ մքին ամպ մ'է իջած աչիքն վրայ.

Ձի կրնայ միւս գրկել ինչ:

Վարդիկները բոլոր, ծառերն ամեն հերթայ.
Որոնք հեզ պապը է քրկած, վերընծիւղի կը սկսին.
Տարիներու լուսեան մէջ ի տեսնու սներկրայ
Բու ձայնդ անոնց հոգիին . . . :

Պիտի բլլար ա՛ն, որա՛ն Բու պապը արդեօք երջանիկ
Երբ իր ձեռնէն բռնէր բերէր տակ ծառերուն,
Որոնց շունչերն իրեն կեանք պիտի տային ու մենիկ
Այ չր մեկներ, լիք տուն . . . :

Ան կը նստէր այն տեղն՝ տուած Բամակն մայրիին.
Մայրիին՝ որ իր ձեռնով մեծցած հասակ է ետսւծ.
Կը խաղայիր անոր մօտ ալ աւելի ցնձազին.
Ան ինչ կ'օրհներ սիրտը քսած:

Կը հաւատամ քէ բոլոր ծառերն անգամ աւելի
Կեանք կ'առնէին երբ այսպէս պապ ու բոռնիկ ապրէին.
Ձի այս երկրին մէջ պատիր սիրտն երջանիկ երբ կ'ապրի
Իմէ սէր, գործ կը ժայթկն:

Փունջեր կապած ձօնելու կը տանէր դո՛ւն անոր.
Կ'առնէր նուէրդ այն տեղն, կը դողդաւր իր ձեռներ.
Ու կը յիշէր քէ՛ ինչպէ՛ս այս պարտեզին մէջ աղուոր
Իր զաւակն է խաղացեր . . . :

Բայց կը պառկի պապը հիմա գերեզմանաց մէջ
[տեւր.

Գերեզմանաց՝ որ գիւղին բլուրն ի վեր կ'երկարի.
Չորս կողմն անոր կը պատն հոգ ալ անքիւ ծաղիկներ.
Բայց ծաղիկներն են վայրի՛:

Եկո՛ւր, զաւս, հաւաքենք իր ծառերէն տերեւներ,
Ու ծաղիկներ գոյնը գոյն, կապենք փունջեր աղուորիկ.
Եկո՛ւր, երբեք, անոր մօտ, բունծին վրայ աղօթել.
Սր իռել փունջերն, ո՛վ Մարտիկ:

15 Սեպտ. 1924

ՍՍՀՍԿ-ՄԵՍՐՈՊ

Մ Տ Ք Ի Կ Ա Թ Ի Լ Ն Ե Ր

Գերեզմանոցը, համակատուն անդրաշխարհէ,
Հազաղը՝ պահարան, և եկեղեցին՝ համակատուփ.

ՕՆՆԻԿ ԶԻՖՏԷ ՍԱՐԱՖ.

ՍՐԲՈՒՀԻ ՏԻՒՍԱԲ

Առաջին հայ աղջիկն եղաւ Սրբուհի Վահան,
որ սկսաւ գրիչ շարժել ու բնաւերգել. Պէտքբաւ-
լեան իր ուսուցիչն եղաւ ու Բագրատունի իր կնիա-

ՏԻՒՍԱԲ ՍՐԲՈՒՀԻ ՏԻՒՍԱԲ

հայրն, մինչ Նազը
Վահան իր մայրն
ու իր հոգեմայրը,
լուսաւորեալ քաղի
մը՝ Օրբագիւղի՝ հայ
աղջկանց սերունդնե-
րուն ալ հոգեւոր մայր
կը հանդիսանար։ Այլ
ամուսնուրեւեմն ա-
ռաջ նուազ գրող
Բանուսանող ուսում-
նասիրող եղաւ Տիկին
Տիւսաբ Փառա, հայ
իգական սեռն առեւի
հարուստ գլուխ մը

հետզհետէ երեք վեպեր, որոնք հայ իգական սեռին
վրայ դարձուցին բովանդակ հայ բնկերութեան ու՝
շաղկապուն։ Երբ ի՞նչպէս աղջկան կրցած էր
բարձրանալ հայ կիցն. յոյժ տարածեալ, յոյժ զանա-
զանաւորեալ, յոյժ զարգացեալ միջավայր մը միայն՝
որպէս չէր բնորոշեցնուցէ հայ իգական սեռին մի-
ջավայրը՝ կրնար աղջկայիս գործերու ծնունդը չալ։
Ուրեմն հայ հեղինակուհիին իր արհեստը դարձ-
եաւ արած էր. ապրած էր բնկերութեանց գեանքը,
խորհած էր իմաստասիրաց խոնամքն, գլատած էր
ինչ որ մարդկային կամ կենդ սիրտը՝ մեծ վիշտերէ
մետապէս աղօթեալ՝ կրնայ զլալ. «յսինքն սպառած
էր գրեթէ զգացումն, յուզումն։ «Աղջիկս, քսաւ օր
մը, եղիս էմէնսիին օձիկն չալիս ազալիս։ Վիզ-
քոս Հիւկոյին նամակը բեր կարգուցուր։ Հարեցու
աղջիկ էր եղած արդէն Տօնին Տիւսաբ Փառա։ Այդ
դիւրագգած պիկն, «Արախա»ի հեղինակուհին,
ի՞նչ կրնար ընել, ի՞նչ կրնար րլլալ, երբ այն սխա-
լելի աղջիկէն՝ Հայրեն ու Բողոքաւորին բար-
յաշկութիւններով օժտեալ՝ ոչինչ մնաց մօրը բայց
միայն իր շրջագրեաները, կարուծելի արկղիկը,
գիրքերն ու տետրակները, ու ձայնին արձագանգը...
Ինքն իր տեսերն էր ուղեւորեցէ Սրբուհի Տիւսաբ
փառա։ Այն Որիմպական գլուխն, Աստուծոյ իմ,
այնպէս էր ուղեւոր որպէս թէ մարմնով վրայ չը-
լար։ Ո՛չ, բանիմը համար դեռ կը մնար այն գլուխը,
դեռ կը մնային աչքերը արտառու քաղցրաւ համար։

ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՅԻՊԱՆՇԵԱՆ

Երևանի Թ. — Հաճութեամբ կը հրատարակենք սոյր
գրութիւնը մեր սերեցեալ Տէր Զօր, որուն կեանքն
միեւնոյն տուն պատկերացնէ ով համառօտիւ:

Տէր ՅՈՒԱԿԻՄ ԲԷՆԷՍԻԱՅ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ Ժը-

նած է 1886 թուին
Սպահանի (Պարս-
կաստան) Սանգերա-
բան գիւղը, ուսած
նոր Զուգայի Ազգ.
կեդրոնական վար-
ժարանում մինչեւ
1905ին, ուրկէ վերջ
դպրոցին էտղմէ գիւ-
ղական ուսուցիչ նը-
շանակուած է Բա-
լարանի Հայրիկեան
դպրոցին, ուր օգտա-

կար եղած է 1905ին մինչեւ 1913, 1912 փետր.
14ին քահանայ ձեռնադրուած է Այվատեան Սա-
հակ Արքեպիսկ. և պաշտօնավարած է Թէհրան
1913-1917 Օգոստոս Սպասեղափոխուած է Ռաշտ
ուր պաշտօն վարած է 3 տարի, նոյն ատեն իբր
ուսուցիչ հայերէնի և կրօնի, տեղին ազգ. դպրո-
ցին, վարելով նաեւ Դաղթանակեան կոմիտէի
նախագահութիւնը՝ 3 տարիներ, 1920 Օգոստոսին
Ռաշտի քաղաքական դառն գէպքերու առթիւ
փախած է ժողովրդեան հետ Թէհրան, ուրկէ և
Զուգայ 1921ի սկիզբը բնորոշուած է Բումէլի վիճա-
կաւոր, ուր կը շարունակէ պաշտօնավարել:

ՄԱԴՐԱՍԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ

ԱՆՅԵԱԼՈՒՄ ԵՒ ՆԵՐԿՈՅ :

1770 - 1924

Հնդկաստանի նշանաւոր քաղաքներից եւ
նաւահանգիստներից մէկն է Մահրասթը, Հարա-
ւային Հնդկաստանում. Carnatic Կարնատիկ
նահանգում եւ Հնդկաց Ովիսիանսի ափերին՝
1666 թ. սկսեալ Հայերն հաստատուել են այստեղ
եւ պարապել վաճառականութեամբ: Կարողա-
ցել են նշանաւոր դիբբ գրաւել իրենց յատուկ
խոհեմութեամբն եւ ծարափկութեամբ, սրի շնոր-
հիւ եւ կարողացել են այդ նահանգի բոլոր վա-
ճառականութիւնն իրենց ձեռքն առնել, կապեր
հաստատելով Արեւմուտքում եւ Արեւելքում:
Եղել են կրօնասէր, հայրենասէր, որոնց ապա-
ցոյցները շատ են եւ որոնց յիշատակները կ'մնան
մինչ օրս կանգուն, Հնդկաստանում, Իտալիա-
յում եւ Պարսկաստանում. Այնքան սերտ սիրով
կապուած են ինքն իրենց հայրենիքին, որ դի-
մում են Ռուսաց Թագուհի Կատարինէ II ին՝
իրենց հայրենիքին ազատութեան համար, խոս-
տանալով իրենց միլիոններն այդ նպատակին.

Ա.

Մադրասի հայ վաճառականների մ.ջ Դշա- նաւոր տեղ է գրաւում Զուղայեցի Խօջա Պետրոս Ոսկան Պօղոսեանն, ի են հարստութեամբն, ազ- գասիլութեամբն եւ բարեգործութեամբը, որի թողած յիշատակները մինչ օրս գ'մնան Զուղայում, եւ Մադրասումը, Խօջա՝ Պետրոսի նշանաւոր գործերից եւ յիշատակներից առաջին տեղն է բռնում իրեն ծախքով շինած 1726 թ. այն բարէ 160 աստիճաններն, որը կոռուցել է Մադ- րասից 6 մայլ հեռաւորութեան վերայ մի բրի- տանացի մինչ գազաթը. Այս բլրի պերայ թաղ- ուած է Հնդկաստանի Առաքեալ Ս. Թովման, եւ որի գերեզմանի վերայ շինուած է մի հոյա- կալ եկեղեցի, որ ամէն տարի հազարաւոր ուխտաւորներ են այցելում, եւ այս ուխտա- ւորների բարձրանալու դիւրութեան համար Խօջա Պետրոսը շինում է այդ հսկայ ստիճանները. Խօջա Պետրոսի երկրորդ յիշատակն է Մադրասի Ս. Աստուածածին եկեղեցին կոռուցուած իրեն ծախքովը. Բայց դժբախտաբար շատ երկար չի տեսում, որ Խօջա Պետրոս կորսցնում է իրեն բոլոր հարստութիւնն, այն է 1746 թ. երբ Ֆրան- սացիք գրաւում են Մադրասը գրաւում են եւ

Խօջա Պետրոսի ինչքերը. Խօջա Պետրոսը կոր- սնցնելով իրեն 33 մեծ սեծ շէներերն, որն ու- նենում է քաղաքի նշանաւոր մասումը, նա եւ ուրիշ կալուածները. յուսահատ թողնում է Մադ- րասը եւ փախչում ապախնում Դանիական կա- ռավարութեան ներքոյ: Շատ չանցած մեռնում է 1751 թ. 70 տարեկան հասակում: Մահից յետոյ թողնում է կանխիկ գումար 700,000 ռուբլի: Խօջա Պետրոսը թաղուած է Մադրասում Vepery կոչուած եկեղեցւոյ բակում հետեւեալ արձա- նագրութեամբ.

Այստեղ — At Madras — Մադրասում հանգչին ոսկերք եկեղեցւոյ, ազգասէր եւ առաքինի գործովք, Պետրոսի որդի Ոսկան Խօջա Պօղոսեանի, որի սիրտը փոխադրուեց Զուղա իրեն ծննդավայրը, ի հասակի 70 ամաց. 1751 թ.

Համաձայն իրեն կտակին, իրեն սիրտը ամ- փոփում մի ոսկեայ տփում փոխադրուած է Զուղա. որի համար ինքը գրում է այսպէս. «Իմ սիրտս բարախում է ծննդավայրիս համար, որ չեմ կարող գնալ, ես ցանկանում եմ, որ իմ մա- հիցս յետոյ, իմ սիրտս փոխադրուի իմ ծննդա- վայրս, այնպէս որ ես Պետրոս, ունենամ իմ գե- րեզմանս այնտեղ».

Աղա Շամիր Սուլթանումեան, Զուղայեցի, 1740 թ. գալով Հնդկաստան հաստատուում է Մադրասում եւ պարսպում գոհարավաճառութեամբ։ Ունենում է նաեւ մրգեղէնի եւ վարդաջրի — Rose water — առնետուր Պարսկաստանի հետ։ Կարճ ժամանակում շահում է մեծ հարստութիւն։ Ահագին դրամներ պարտք է տալիս Մոզրասի Նավարին, navab of Carnatic. Նավարն իրեն պարտքը չվճարած Աղա Շամիրին, Անգլիացիք գրաւում են իրեն բոլոր կալուածներն եւ Նավարը սնանկանում է։ Շամիրը մի օր այցելում է Նավարին, որպէս իրեն բարեկամին, մանաւանդ որ այդ Նավարին շնորհիւ եւ հովանաւորութեան ներքոյ է որ կարողանում է դիզել իրեն հարստութիւնը, մատուցանելու իրեն յարգանքները։ Նավարը կարծելով որ հայն եկել է իրեն հաշիւը պահանջելու, իրեն նեղ օրերին, ասում է յուզուած. «Եւ դո՛ւ էլ իմ սիրելի քարեկամս Շամիր, երկիւղ կրեցիր իմ տնտեսական նեղ վիճակիցս եւ դրա համար եկե՛լ ես պահանջելու քո արդար իրաւունքը ինձանից»։ Աղա Շամիրն որ երբէք այդ մտքով չի գնացած լինում, ազդուելով իրեն բարեկամի խօսքերիցը, վեհանձնօ-

րէն պատասխանում է. «Ո՛վ Տէր իմ ես եկել եմ քստ իմ սովորութեան իմ խոնարհութիւնս մատուցանելու Զերդ Բարձրոթեամբ. իմ պահանջս ձեզանից միան մի չնչին փոշի է ձեր կօշիկներիցը»։ Այս խօսքերից յետոյ հանում է գրպանից Նավարի պարտամուրհակն, պատռում է եւ կտորները թափում Նավարի ոտքերի ներքոյ, Նավարը տես՝ ելով մի հայու այսքան վեհանձնութիւնը նոււմ է զարմացած եւ հրամայում է իրեն բարտուղարին գրել մի հրովարտակ firman, որով, իրեն մի ընդարձակ կալուածքը Մադրասից դուրս village of boomblee, նուիրում է Շամիրին, հարգադրելու ինչպէս իրեն կամքն է նաեւ ազատ լինելով հարկից։ Հրովարտակը կնքում, ստորագրում է եւ իրեն ձեռքով մը յանձնում Աղա Շամիրին։ Ոյս կալուածքը մինչ վերջերս եւս կոչուելիս եւ ճանաչուելիս է եղել Շամիր անունով։ Աղա Շամիրը չի մոռանում նաեւ իրեն հայրենիքը Հայաստանը, որի փրկութեան համար թանկարժէք նվերներ է ուղարկում Մեծն Ռուսաստանի կայսրին եւ կայսրուհուն եւ որի փոխարէն կայսրը նուիրում է մի հրովարտակաւ Լոսի քաղաքը (Թիֆլիզի մօտերը) Շամիրին, հրաւիրելով որ իրեն ընտանեօքը անդափոխուի այ՛ տեղ։

«Ոյստեղ հանգչին ոսկերօ ոգնիւ
Հայու Շամիր Սուլթանումեանի ծնեալ

Ջուլի 1723 թ. եւ հանգեալ ի Մատթաս
1797 թ. 74 ամաց.

Մաղրասումը մինչ օրս մնում է Շամիր ա-
նուծով փողոցը.

Աղա Շամիրը ունենում է երեք տղաներ,
որոնց կտակում է շնորհակալ իրեն ուղղութիւնը,
լինել կրօնասէր եւ ազգասէր. որոնք եւ հետեւում
են իրենց հօր օրինակին. Գժք-սխտաբար քաղա-
քական խառն հանգամանքների բերմամբ սրանք
թողնում եւ հեռանում Մաղրասից:

Գ.

Աղա Սամուէլ Մուրատեան, «Հայր որդոց եւ
աղխաց», իրեն բարի քնաւորութեան եւ աղքա-
տ սիրութեան պատճառաւ այսպէս է եղել կոչ-
ուելիս. Աղա Սամուէլն իրեն բազմաթիւ բարե-
գործութիւններից յետոյ, մտածում է. եւրոպա
յումը բացել մի բարձրագոյն ուսումնարան, հայ
երիտասարդների կրթութեան համար. իրեն մահ-
ուան ժամանակ կտակում է մի մեծ գումար այն
է սթէրլին 80 000 որը լինում է այն օրէն 2
միլիոն ֆրանք. Յիշեալ գումարը թողնում է
Մխիթարեան Հայերի տրամադրութեան տակ
իրագործելու նպատակին. իրեն որդիքը եղվարդ
եւ Յովհաննէս յիշեալ գումարը 1820 թ. Մարտ
26ին վճարում են Մխիթարեաններին համաձայն

Կոնգրէսի վարչարարական Հայաց ի գործիկ եւ ի գլխավոր
Ե. ՊԱՐԻՍԻՍԻՍ

իրենց հօր կամքին: 1834թ. բացում է Մոսկովայի վարժարանը Իտալիայում, յետոյ 1846ին փոխադրում է Փարիզ (Ֆրանսա) և ի վերջոյ կրկին փոխադրում է Իտալիա, Վենետիկ միանալով Ռաֆայէլեան ճեմարանին, ուր հաստատուած էր Մադրասեցի եղբարդ Ռաֆայէլեանի կտակով եւ որը մինչ օրս կը շարունակէ իրեն գոյութիւնը Մադրաս-Ռաֆայէլեան ճեմարան անունով, մատակարարելով հայ ազգին երկու բարերարների ցանկացած արդիւնքը:

Գ.

Մի ուրիշ հայ միլիոնատէր 1725թ. շինում է մի մեծ բարաշէն կամուրջ Ադիար (Adyar) գետի վերայ, որը հետոմ է զանազան բլուրների միջով եւ որ այս բլուրներից մէկի վերայ շինուած է մի հոյակապ եկեղեցի, որ տեղ կան շատ հայ գերեզմաններ եւ Հայերէն տոճանագրութիւններ, որից կարելի է հաստատել որ եկեղեցին ժամանակին եղել է հայկական, իսկ յետոյ անցել Լատիններին, Կամուրջի վերայ ծախսել է մերձ 3,000,000 ռուփիք, մի ուրիշ մեծ գումար մը եւս ապահովցնելով անգլիական կառավարութեան գանձարանումը, յիշեալ կամուրջի մշտական նորոգութեան համար:

ԱՆԿՐԱՆԻԿ ՀԱՅ ԹԵՐԹԷ ԼՈՅՍ ԿԷ ՏԵՍՆԷ ՄԱԿՐԱՍՈՒՄԷ

1780 թուականներին Աղա Շամիրի որդիքը համաձայն իրենց հօր կտակին հիմնեցին Մադրասումը հայկական տպարան եւ սկսեցին հրատառակել գլխաւորապէս գրաբար կրօնական եւ եկեղեցական գրքեր: 1786 թ. Մադրաս է գալիս Շիրազցի Տէր Յարութիւն Շմաւնեանը եւ ժողովրդից նշանակուած որպէս Մադրասի վիսակաւորը: Բայց, ո՞վ էր յիշեալ քահանայ, Շիրազի (Պարսկաստան) ծխատէր քահանայ էր, իրեն ճեռնադրութիւնից շատ կարճ ժամանակից յետոյ մեռնում է իրեն կինն եւ ապա իրեն 2 սիրասուն զաւակները մի շարքաթուան մէջ: Յիշեալ քահանայն չկարողանալով տանիլ դժբախտութիւնը, թողնում է քահանայական պաշտօնը եւ գնում միանում Պարսիկ Դարվիշներին, որոնք կ'ապրէին Շիրազից դուրս մի լեռան ստորոտում, ուր թաղուած են Պարսիկ նշանաւոր բանաստեղծներ Մաադին եւ Հաֆիզը: 7 երկար տարիներ ապրում է նրանց հետ ողբալով իրեն սիրելեաց կորուստը եւ միեւնոյն ժամանակ ուսումնասիրելով պարսկերէն լեզուն եւ գրականութիւնը: Ութը չորս տարին կրկին դառնում է Շիրազ քայց եւ

կրկին չկարողանալով տանել իրեն ցուեբը, այս անգամ բռնում է Հնդկաստանի ծախան եւ գալիս Մադրաս, Մադրասի ժողովուրդը նկատելով յիշեալ քահանայի գեղեցիկ ընդունակութիւնները նշանակում է վիճակաւոր: 1789թ.՝ Տէր Յարութիւնը ձուր է առնում Մադրասի տպարանը եւ հրատարակում կրօնական գրքեր, ինչպէս ինքն է ասում «Վառ պահելու եկեղեցւոյ եւ ազգային հոգին ժողովրդի սրտումը»: Տէր Յարութիւն, նկատելով հայկական տառերի պակասը եւ եղածների տճեւութիւնը, յանձն է առնում նոր տառեր պատրաստելու նեղութիւնը, եւ իրեն հմտութեամբն եւ աշխատութեամբը կարողանում է ձուլել գեղեցիկ տառեր, ինքը լինում է քէ տառեր ծուլիլ, Զէ գրաշար եւ Բէ տպագրիչ: Զբաղականանալով միայն կրօնական գրքերի հրատարակութեամբ, մտածում է հրատարակել հայկական թերթ, որով կարողանայ իրեն նպատակին հասնիլ: 1794 թ. հոկ. 28ին լոյս է տեսնում անգրանիկ հայ ամսաթերթը ԱՅԻԱՐԱՐ անունով ունենալով միայն 28 բաժանորդներ: Ծմատենան իրեն գեղեցիկ եւ սամուն պարսկերէն գիտութեամբը սիրելի է լինում նաեւ ժամանակի շաւաբէն այն է VALAGI MAHAMAD KHAN, որի

արտօնութեամբը հրատարակում է Պարսկերէն եւ Արաբերէն գրքեր:

18 երորդ դարը լինում է Մադրասի հայերի ասկեղարը, Դժբախտաբար 1784 թ. յետոյ Մադրասի քաղաքական տխուր անցուդարձի շնորհիւ Ֆրանսական եւ Զնգլիական կոթիւների հետեւանքով հայ վաճառականները ունենում են մեծ կորուստներ եւ յուսահատ թողնում հեռանում են հեռու վայրեր որով եւ Մազրասը զրկւում է իրեն հայ հարուստներից, եւ այն օրից մինչ օրս գրեթէ մնում են միայն հին փառքերի յիշատակները, որոնք եւս դատապարտուած են անհետանալու, եթէ կրկին այսպէս անտէր շարունակուի:

ՄԱԴՐԱՍԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱՍՈՒՍ

Եկեղեցիք: 1712 թ. կառուցուել է Մադրասումը առաջին հայ եկեղեցին քաղաքի կեդրոնումը, այս եկեղեցին այժմ գտնւում է լատիններէի ձեռքը: Այս տեղ կան քանի քանի գերեզմանաքարեր հայերէն արձանագրութեամբ: Ներկայ հայ եկեղեցին է Ս. Աստուածածին եկեղեցին, կառուցուել է 1772 թ. կրկին քաղաքի կեդրոնում եւ շատ րիչ հեռու հին եկեղեցուց,

եւ Կից հայոց փողոցին Armenian Street:

Սոյն եկեղեցւոյ գետինը նուիրած է Աղա Շամիրից, իսկ շինութեան բոլոր ծախքը Խօջա Պետրոսի թղած կտակից: Եկեղեցւոյ բակուժը թաղուած է Աղա Շամիրի կինն Աճճան, որի վերայ եւ շինուած է մի գեղեցիկ սենեակ որը կոչուած է Շամիր սենեակ, եկեղեցին ունի մի փառաւոր զանգակատուն երեք զոյգ մեծ զանգակներով, որոնք յիշեցնում են Մաղրասի հայութեան փառաւոր անցեալն, Սոյն եկեղեցին ունի ներկայ 18 շինութիւններ երկյարկանի եւ եռյարկանի, բոլորն եւս հաստութաբեր, մենի մերձ 7,800,000 ի կանխիկ գումար, հարուստ է ամէն տեսակի ոսկեայ եւ արծաթեայ անօթներով:

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ.

Մինչ 1916 թիւը, ինչպէս մեր բոլոր եկեղեցիները, Մաղրասի եկեղեցին եւս եղել է անկախ եւ կառավարուել ժողովրդից ընտրուած մի մարմնի միջոցաւ, Սակայն յիշեալ թ. տեղի ունեցած անսխտ պայքարին երկու անձանց միջեւ, որոնք կուզեն իրար ձեռքից յափշտակել եկեղեցւոյ կառավարչութիւնը, տեղի կ'տայ շատ վիճաբանութիւնների, մինչեւ երկու կռուողները համաձայնութեամբը եկեղեցին կ'շանթնուի կա-

ռավարութեանը, [Եկեղեցին կ'կորցնի իրեն անկախութիւնը եւ այն օրից կ'կառավարուի անգլիական կառավարութիւնից ընտրած մի մարմնի միջոցաւ, որն ունի իրեն որոշ շահը եկեղեցւոյ մուտքերիցը եւ որը տէր ու տնօրէն է հայ եկեղեցուն:

ԺՈՂՈՎՈՒՐ.

Մի վիճակաւոր քահանայ, 2 ժամկոչներ եւ 2 ընտանիք, Ահա Մաղրասի ներկայ տխուր վիճակը, Արդեօք մինչ ե՞րբ պիտի շարունակուի այս եկեղեցւոյ դառն վիճակը, ժամանակը չէ՞ որ հայ հոգեւոր իշխանութիւնը եւ հայ ժողովուրդը հետաբրբրուի եւ ջանայ օր առաջ տէր լինել իրեն իրաւունքին, քանի չի դատապարտուիլ իրեն միւս բոլոր եկեղեցիների տխուր վիճակին, Պէ՛տք է փրկել այս եկեղեցին եւ իրեն հարստութիւնը օտար լծից, որին հայ ժողովուրդը շատ կարիք ունի, Թէ ո՞րքան զրկած են այս տեղի եղած 2 հայերն եւ քահանան եկեղեցւոյ իրաւունքներին, բաւական է միայն այս մի դէպքը, Անցեալ տարի Բօմբէից ուղարկեցինք մի Կովկասեցի կոյր հայ երիտասարդ Մաղրասի աչքբարձարանը բժշկուելու, որը եկել էր ազ-

գային մարմինների յո՞ւն աղտոտականներով,
Ռայց խեղճ կարք հասնելուն պէս վերադարձ.
ուեց, քահանայից բերելով մի նամակ մեզի,
սրով գրում է:

«Ո՛չ մի իբատունը չունիմ աշտեղ եկեղեց-
ումը, բայց մի խաչ՝ եւ աւետարանից
գործածութեան համար, իմ յոյսովս աղքատ
մի ուղարկեցի, 'անգլիացի կառավարիչը կը
նեղանայ եւ ոչ'նչ կ'վճարէ, մեղք են աղ-
ջատները»:

Ուրեմն մենք զրկուած ենք մեր աշխարհ իրա-
ւունքներիցն. Պատրէսյոս սուրբիւ մտածել եւ
ս'րբան շուտ այրան լուս:

ՅՈՎԱԿԻՄ ԲԷՆԵ. ԲՍԲՈՆՂԵԱՆ

26 7 24 10 ՐԲԷ

Մ Տ Ա Ն Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

Ուրեմն երկար է գլխուն սնու հման ծամանա-
կին, երբ գայն բաղդասեմ կեանքի կարն երազին
նեւ:

ՇՈՐԷՆԱՍԻԷՐ

ՀԻՆ ԷՋԵՐ

Ա Ն Ո Ր...

Սիրս կը թոյի շաղչին փառին պէս,
Մարմինս կը փըշրի շաղչին աշին պէս.
Ե՛րբ պիտի լուսնայ գիշեր դարի պէս,
Տեսնե՞ի ջրդան խաչին լուսնին պէս.

Տեսնեմ կ'ըսէի, ձեռքս վառող ջան,
Վառողը որ լառնէ, ոսկի խնձոր ջան,
Խնձորն երբ լառնէ, մազս փաշտ ջան,
Ան ալ որ լառնէ, հոգիս փաշտ ջան:

Դիշերն երազով, ցորեկն արեւով,
Ճամբան հայեցայ աս փանի՛ ծարով,
Ճամբան ճամբորդին, երկնուց բոլունին,
Հեփը հարցուցի լեռան եղիկին:

Եկաւ գնաց ան մեր վարի գրոնին,
Բարեւս ալ լառաւ, երբ թուի վերին.
Բարիպատ անցաւ կրակ նեփի պէս,
Փէշս ալ չի տեսաւ, անցաւ օտի պէս:

«Զալըս աղան»

ՔԼԱՍՏԻՆՅԷ

— 105 —

ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՕՍՔԵՐ

ԾԱՆՕԹ.— Վստիպալ մատուցական Աստուծոյն ձեռնարկէն փառաւոր, հաւատարմ յիշեալին՝ երեւելի մասեցադիմեւէ:

— Կենաց մէջ մեր զխաւոր պէտքն է մէկը՝ որ ստիպէ մեզ ընել ինչ որ կրնանք: Այս՝ բարեկամի մը գործն է:

— Նկարագրը աւելի լարծր է քան թէ իմացականութիւնը:

— Չկայ բան մը որ դեղեցկացնէ մեր երեսի գոյնը, մեր կազմը եւ վարքը աւելի քան փափաքը մեր շուրջը սփռելու գուարթութիւնն եւ ոչ վիշտ:

— Ժամերգութիւնը սկսելէ առաջ լուռ եկեղեցին աւելի կը սիրեմ քան թէ որ եւ է քարոզ:

— Քանի որ բաւական հեռատես ենք, երբեք չենք յոգնիր:

— Երկու լաւ կիներ կան, մէկը մեռած է, եւ միւսը չէ ծնած:

(ԶԻՆԱԿԱՆ ԱՍՏՅՈՒԱԾ)

— Կիները երեսն թերութեանց մեծագոյն

մասը այրերուն կը պարտին, մինչ մենք մեր լաւագոյն ձիրքերէն շատերը կնոջ պարտական ենք:
(ԶԱՐԼՍ ԼԸՄԷԱԼ)

— Օ՛հ, եթէ կնոջ սիրող փակ սիրտը բացուէր մարդու մը առջև, ո՞րքան զսպուած գորովանք, ո՞րքան թաքուն զոհաբերութիւններ եւ համբաւաբանութիւններ պիտի տեսնուէին հոն պառկած:

(ԺԱՆ ՓՕԼ ԲԵՌՆԱՐ)

— Մի՛ գանգատիր ժամանակեղ դէմ, եթէ զայն գէշ կը գտնես, հարցուր ինքզինքեղ թէ ի՞նչ ըրած ես զայն լաւ ընելու համար:

(ԹՈՎ ԽԱՍ ՔԱՐԼԱՅԼ)

— Չկայ առաքինութիւն առանց զոհողութեան, եւ չկայ բարոյական առանձնիք ընկուելն քղինքին վրայ:

(ՏԸ ՍԱՍԻ)

— Իմացականութիւնը տանտիկինն է, երեւակայութիւնը՝ հոմանին, յիշողութիւնը՝ աղախինը:
(Վ. ՀԻԼԿՈ)

— Խղճմտանքը Աստուծոյն իսկ է մարդուն մէջ:
(ՆՈՅՆ)

— Կիներ այնպիսի ձեւով մը շինուած է որ

մարդ կը զգայ արգէն դեռատի մայրը պղտիկ
աղջկան մէջ և պղտիկ աղջիկը դեռատի կնկան մէջ,
Առաջին զաւակը կը շարունակէ վերջին պուպիկը:
(ՆՈՅՆ)

— Եբբ կին մը կը խօսի ձեզի, մտիկ բքէք ինչ
որ կ'ըսեն իր աչքերը:
(ՆՈՅՆ)

— Ընկերվարական լաւագոյն տարազը, բարո-
յական մարդը ընել լաւագոյն, իմացական մարդը՝
աւելի մեծ, նիւթական մարդը՝ աւելի երջանիկ,
Նախ բարութիւն, յետոյ մեծութիւն, վերջէն
երջանկութիւն:
(ՆՈՅՆ)

— Ձարերը կ'ատեն և կը նախանձին. իրենց
հիանալու եղանակն է անիկայ:
(ՆՈՅՆ)

— Ձանձրացած, այսինքն դատարկ, երբեք
կ'ըսեն, անձնասպան եղաւ, ապրելէն ձանձրացած,
աւելի ճիշդ պիտի ըլլար ըսել, անձնասպան եղաւ
չապրելէն ձանձրացած:
(ՆՈՅՆ)

— Առաքինութիւնը քոյ մը ունի, մոլու-
թիւնը՝ դիմակ մը:
ՆՈՅՆ

— Տեսակ մը ատելութիւն կայ որ երբէք չի
մարեր, այն ատելութիւնն է զոր գերազանցու-
թիւնը կը ներշնչէ միջակութեան:
(ՖԼՕՊԻՈ-)

— Շատ մը բառեր՝ մէկ մտածման համար՝
օգիտ մըն է պղնձադրամի փոխումը:
(Թ. ԿՈԹԻԼ)

— Ո՛հ, ի՛նչ հրէշ է այն մարդն՝ որ ապե-
րախտի մը կերպարանքով կ'երևի:
(ՇԷՅՔՍՓԻՐ)

— Եղեր դու այնքան ջինջ ո՛րքան սառնայր,
այնքան ամբիժ որքան ձիւնը, և չպիտի խուսափիս
զբպարտութիւնէ:
(ՆՈՅՆ)

— Գեղեցիկ մարմին մը կը խոստանայ գե-
ղեցիկ հոգի մը:
(ՍՈՒՐՍԵ)

— Կեանքը կերակուր մըն է՝ որ արթնելի
կը դառնայ իր համեմին պատճառով:
(Վ. ՀԻԿԿՈ)

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Տ. Արխասկէս Բահանայ Հիսարլեան մեր իրնդ-
աւիին վրայ՝ բնագրէն ընդօրինակած է Հայ Զայ-
րնագրութեան ձիմնադիրն եղող Պապա Համբարձում
Լիմնեանի (1767-1839) հետեւեալ ինքնակենսա-
գրութիւնը, զոր իր աշխատասիրած «Կենսագրու-
թիւնն Երածիւս ազգայնոց» գործին մէջ անոր հա-
մառօս ամփոփումը րաւ է տրդէն Հայերէն լեզուով:

Շանեկան է անճուռ գիւնալ քէ շուրջ դար մը
առաջ (1815) ո՛րքան դժուարութեանց մասնուեւ է
անման հեղինակը՝ մինչև իր փառապանծ գործին
աւարտումը, Բանի ու իրմէ առաջ այդ գեղարուես-
տին վրայ խօսող ո՛ր է գրութիւն մը չէ՛ր հրատա-
րակուած, ի բաց առեալ Գրիգոր Գալի Գապասա-
փայեանի երկու աշխատասիրութիւնները (Նուազա-
րան, Տպեալ 1794 եւ Գիրք Երածեական, Տպեալ
1803), որոնք միայն «Մանր ուսում» ի վրայ աղօս
ծանօթութիւն մը կուտան ընթերցողին:

Պու երաժշտական իլմին եազմասընըն պու-
լունմասը Տի զ Օղուլարըն եալըսընտա եազըլա-
ըն եօլունու պուլտում քէնտիմ Տիրացու Համ-
բարձում, Ֆաքաթ քապայ ըաը. Ակոր Ձէլէպի

Ֆրէնք նօթասընը քէսքին պիլմէյիլէ, քէնտիմ
Իրսալթիքայը (Յունական երաժշտութիւն) պիլմէմ
իլէ՝ վէ ամուճասը Անտոն Ձէլէպի Օսմանլը մու-
սուքըլը քէսկին պիլմէյիլէ, իւշիմիւլզ պիրլիքտէ
ինճէլթտիք. պու հիյէթէ կէլտի Հաքքըն քուվէթի
իլէ, քի հէր միլէթին սէսինի եազար վէ չալար
վէ օրուր. այնը օրումար պիլէն կէօրմէտիկի քի-
թապը ալըր օրուր. պու կիպի պազէն հաթը
պիլէն՝ իշիթմէտիկի եղանակը եազըլմը կէօրմէ
օրուր, վէ նա՛սըլ օրումուշա պիր մէքթուպ եազ-
տըրրըսըն՝ հէր նէլ՝ տէրսէն եազար վէ ուզազ
տիյարէ կիտէր օրունուր, քէզա էյի օրույանտան
էյի եազըլըր՝ քէօթիւ օրույանտան քէօթիւ եա-
զըլըր վէ ուզար մէմլէյէթտէ պուզէն հաթը
պիլէն կէօրմէտիկի եազըլմը եղանակը՝ մէքթուպ
օրուր կիպի, վէ հի՛շ իշիթմէտիկի կէօրմէտիկի
եղանակը էլինէ կէլէքսէ օրուր. վէ հէր նէ՛լ քա-
տար Տաղ, Մեղեղիք, Շարական եազըլմըլ օլտա
ուստասըզ օրուր վէ ունութմաք օլմազ, ալար
օրուր վէ պինք իշի պիլէն պէրապէր օրուսալար՝
պիր թիւրլիւ օրումուր, գիյատէ՝ էքսիք օրու-
մազլար:

Մէնշուր Տիրացուլար պիր (Որ ի վերայ նըռ-
տիս) Սրբացասութիւնը հէ՛ր սէնէ պիրպիրինտէն
մէշըլէնիլէլ. եազըլա՛տա պու իմի էօյրէնսէ-
լէր, միւհթաճ օլմազլար մէշկէ, գէրէ ունութմաք

օլմազ, նէ՛ վարքթ աշտալար նա՛սըլ եագըլ՝ըշսա
ախը քրուռուր, Տիրացու ակապարլարըն պագըսը,
թիւրլիւ եկեղեցիյէ եարըշմազ տիշարը նաղմէլէրի
սօքար, միսալ՝ սէսի կիւզէլ Տաճիկ հանէնտէ-
տէն, եախօտ շրեայ՝ եա ջինկեանլ՝ եա Պէթաշի
աղզը կէթիբիր եկեղեցիյէ սօքար, (ի՛նչ աղէկ
բան է) տէյէրէթ, բի պունտան պէօյի ք բասա-
հաթ օմազ, պագըլարը տա սէսի կիւզէլ պիր պօ-
ղազ թիթրէմէսի իճատ իթմիշ՝ եղանակըն հէթ եէ-
րինտէ իտէր, զանն իտէր բի էյի իշ էտիօթ,
օ՛յուսա օնտան մունտար շէյ օլմազ, եկեղեցի
իչինտէ բիւֆր իթսէ՛ չօր էնլէն տիր, պու պօ-
ղազ թիթրէմէտէն օյուր աւա՛ եէրինէ հաթըշ-
ղընա կէօրէ. սէն քէսրին երամիշտ օլմալըսըն՝
բի եէրլէրինի պիլէսին, հէ՛ր եէթսէ քուլլանըլ-
մազ, սէն ժողովուրդա ջերմեռանդութիւն կէթի-
բէյիմ տէր իրէն՝ կիւնամա սօքսըսըն հապէ-
րի՛ն եօթ:

Շաքր Բաալէա սէսի եարաբտը, էսկի ուս-
բալար իւչէ պէսլմիւշլէր, սէսին պիրի՛ ճէնկ հա-
վատը չալընըրսա, հէր նէ՛ քատար եիւրէքսիզ
աւտամ օլսա՝ օ՛ եղանակըն հիւրմիշտէն եիւրէկ
ալըր՝ ճէնկ սալաղըր, սէսին իքինճիսի՛ տիւ-
յինտէ տունամատա՛ սէյիր սէյրանտա չալընըր-
սա, պու եղանակըն հիւրմիւ՛ հէր նէ՛ քատար
քեամիլ աղըր աւտամ օլսա, օյնամաթ կէթիբիր:

իւչինճիւ սէս՝ իսլատէթ եկրլէրի իչին, պու
եղանակը տիյնէեէնին եիւրէյի եոմաշատըր,
Կէօղիւնտէն հաշ չըբարտըր, կի նահլարընտան
բիւշմանլըր կէթիբիր, էյ նասը՛լ օլմալը ըմբշ,
ա՛սըլ աճէնկ քէրտէ իլ տիւշ աշըրլա նէյ սէ-
տասը կիպի՛ քի տիյնէյէնէ աշք կէլսին, բի բիւ
անշամ շէյլէր եաթ ոլլար, (նօթան կ'ընէ) տլրլէր
ժողովուրդա, նօթա պու սէնին անշամընը տա
եագար:

Պէյօղլու զպրատունընտա Տիրացու եղիսէ
պանա (Ուրախացիր սրբուհի) եագտըրտը, չարշըյա
չըթըմ, Տիրացու Գամաղիէյին քատտաշը՝ Տիրացու
Գիրգոր պիզի օռայա կէօթիւրտիւ, Գրիգոր՝ աղա,
տիրացունըն պիրինտէն (Ուրախացիր սրբուհի)
եագտըմ, ա՛ ճանրմ օրօ՛ւ, տլտի, եարը օրու-
մատան՝ պու տիրացու եղիսէնին աղզը տըր,
պունու նաթլ էրմէմ՝ նօթաընրն քուվլէրինի աղ-
նաթմաթ իչին տիլ:

Ասմունքարտա տիւզ՝ քարըշքր օլմալարաթ,
Աստուածածին եկեղեցիինին ամանըր տըր էյի,
ամա էսկի Սուրբարըն ամանըր տըր՝ տէրէրսէ
այլպ, զէրէ իւրիզկեար եագարդ քուրուլմազ,
սէն տիրացո՛ւ, չըրողընրն պիրլինէ պիր շէյ դաս
վէրսէն, իւչ կիւնտէն սղրա սէօյլթսէն՝ պաշքա
պուրտըն, օ չըբար տա պիր քայրըսընա էօյ-
րէթսէ, սօղրարի կէլիպ սանա օրուսա՛ պու եաղ-

ներջ տըր տէրսին, քի մապէյնի ըն կին սիւրմէ-
միշ սէնին սէօլէյիշինէ հիշ պէնդէմէզ. պէօյլէ
օլտուրտա՝ նէ քատար ալըպ. ներսէս Շնորհա-
լինին Լղանակըն թըպկըսը տըր՝ տէմէր:

Պին սէնէլիք հղանակը արարսըն, ըն կին-
լիկիննի պուլամայըպ՝ քայպ էտիյօսըն, ընա
պարմազըն քի պիր եօլ պուլալըմ, քայպ իթմէ-
սինլէր տլյի. մարահըմը սիրէյիմտէ կէզէրսին,
Ներսէս Շնորհալի Հայ խազարընը էյի պիլիր իտի,
Շարականտարի չըզիլըար սանա իսպար. վէ
Հօռօմ նօթար վէ Ֆրէնկ նօթար. Պու Շօրա-
կանտարի եազըլտըն հոդինակը՝ Ս Սահակ
Պարթև Սրամպօլտա Հօռօմլարըն հէլի իլմինի
էօյրէնտի. սորը Մերոպ ըլա եազըմլըզը պուլ-
տուլարսա Ս. Սահակ Հօռօմ իփտալթիրայը շա-
րական չըզըլարըր իլէ թէրծլմէ իթօի վէ իլը
շարական՝ ազիզ րէնտի եարտը շարական
նօթար իլէ:

Սարըն զանն ի՛րմէ քի շարականտա րէլմիլ
օ չըզըլար տուրուր. քըրըն ալիի անձար
քալմըշ տըր. պու եազը իլէ արունուրտը եկե-
ղեցիլէրտէ՝ րա՝ տէրութին քոյըպ օլունճալա-
տար. սօզրա Ֆու քարէլիքտէ պիւթիւն պիւթիւնէ
ջայըպ օլտու. էլնամալիլան, շիմտի մէլտանա
չըքտը րէք մէնշուրը, նի՛չին խօռ պաքարլար,

պիլմէ՛մ. էյէր տէրսին քի պիզիմ պիլտիկիմիզ
տանա՝ էյի տիր. սիզէ պիր րէմսիլ սէօլէյիմ,
միլլէրհիմիզտէ օրումար եազ ար. վէ քիթալը-
մըզ օրմասայըտը՝ Աւետարանը քարոզ կիպի
քիլիսէլէրտէ սէօլլէնէլմէյիտի վէ շէռէֆ վէրմէր
իչին հէ՛ր քէս զիյատէ՝ էրսիր, քաթըլաճաղըտը.
ախէր ժամըն քանճանսը պիզիմ ժամտա Աւե-
տարան սէօլլէսէ՝ սուս էտէճէր էր պիզիմ ժամըն
փափազլարը. նի՛չին տէյէճէր, սէնին Աւետա-
րանըն եանլըշ տըր օյըսա իրիսի տէ եանլըշ
տըր:

Շիմ սի եազըմըզ օրումամըզ վար. Վանտան
Պաղտատան կէլիք Աւետարան օրուր, պուրա
տէրտէքի կիպի պիր ճարֆ զիյատէ էրսիր տէ-
յէվզ, նի՛չին, եազըլը տըր: Պու էրաժշտական
եազը՝ ա՛յնը սէսին օրումար եազմար. չիւնքի
պէօյիւք տըրաչու քուրմուշ քի պէն էօյրէնէմէժ
տէյի, պէօյիւք աղալարա պօզմար իրթիզ
էտէր. կիւնէշ քանտարէրտէ իլէ քափամըր մը
ա՛ զավալը. քուրուն՝ րաշ կիպի տոտամլարա
էօյրէթտիմ ազ վարըրըն իչինտէ նի՛չին յուսա-
նատուրիւն կէթիրիքսին րէնտինէ. քօ՛րքմա,
էվէլ Ալլան էօյրէթիրիփ. սարըն դէսլէսէ իթմէ,
պէօյլէ նազիր իլիմտէն մահըւմ քա՛լմա. նի՛չին
միլլէթ պէօյիլկինէ տօղրու աղնարմազըն, քի

էլըստունլար պու իլմէ. սիգ սէպէպ օլույօրսընրդ
ախէր միլլէրլէրին հանընտա պիգիմ միլլէթի
քիւչիւր պրաքմադա, ֆրէնկին վէ շօռօւրն
հանընտա. հրեշտակ սևսի իլէ օրույան տիրա-
ցույս պէյէնմէգ. սիգին իլիմէ եազը ըլա տէյիւ-
հէփիսի պաղըրըրլար. եախօտ աղալարա տօղրու
աղնաթստըրգ, աղալարըն ըէյի իլէ պու իլիմ
միլլէթիմիգէ կիրսէ, սիգէ զանն խտէրսին քի-
զիյան քը օլուր. զարար օ՛ վաքըթ օլուր քի-
խաւարա լոյս տէրսին, լոյսա խաւար:

Աստուածածին եկեղեցիտէրի տիրացուլարա
տէմիշիմ, էօյլէ'նին պու իլմի, սի'զ եազըն
քէնտի եղանակընրզը, գէրէ ախէր եկեղեցի
ամունքընտան էյի տիր. սիգ եազըն, պանա
եազըրըրզը կէօսըլըին. նէ՞ քօրքարսըն, սէնին
թալըն եազըրաճար, սէնին եղանակըն օրունա-
ճար, էպէտի քանմէրէ վէսիլէ օլաճագըն. Ամա
պու իլմի պիլմէտիրտէն սօնրա Նաֆիլէ՛ սին.
սէն ուստա տիրացու իլէն՝ պիր օրուսըրզըն
պիր տահա օրույամագըն. գէրէ պէն իսպաթընա
քանտըմ: Նէ՞ հաճէր, պունա ղէփ չըրարարը-
մլն է'ն պայաղըրըր իսպաթ իաէր. սէն զանն
խտէրսին քի իլէրքի օրուսուղըն տըր, լաքին
տէյիլ. հէր քաչ քէրրէ օրուսան, հէ'փսի պաշքա
օլուր վէ իսպաթըր ըէ'ք քօլայ, տիյնէյէն աղալար

«նիտէ աղնար. հիւլասա, պու իլմի պիլմէյէն
տէ'մէսին քի պէն երաժիշտ իմ, հի'չ պիր
շէյտէն իսպաթի եօք.

Շիւրիւրէ'ր օլտուն, միլլէթիմտէ վէ կէրէք
ախէր միլլէթտէ չօ'ք չըրարլարա մալիք Լթի
Քանգըրմ, լաքին տահա չօ'ք իլագըրմ միլլէ-
թիմէ. կիւն տէ արշամլատը, սինն՝ եէթմիշի
թլըրնալայօր. կէրէք էօլտէմ, քամ եէմմ. պու
զէնահաթ քայըր քայպ օլմագ պու իլիմ չըրալը՝
քիւր աշքընա միլլէթիմէ չալըշտըմ. հէլա'լ օլտուն
հայըրըն կէօսիւնլէր չօ'ք տայալար եէտիմ
աղալարտան, հէր քէշտէն. հէլա'լ օլտուն. Լալին
միլլէթ պէօյի քլէրինէ լիճա իտէրիմ, սուլում
տա վաք իսէ՛ սվֆ էթսինլէր, գէրէ քէմիլլէ'ր
պիլլէ Լըիմիշ, պիր տահա չարփալար՝ կիլտիմ
ճահլըմ, տօրունմայըն, միլլէթիմէ քէ'կ լագըրմ.
պու իլմին սըրլարը տահա չօ'ք տըր. Ալլահ եէ-
թիշաիրսէ, ծնլարը տա փնշալահ՝ միլլէթիմէ
չալըշըր՝ մէյտանա չըրալըրմ.

Միսալ, շարական օրուրքէն սէս ինէր՝ պու
տա պէօյի ք պիր քապահաթ. թլ'րրար եիլսլ-
տիրլըր. հի'չպիր միլլէթտէ պաւ եօք՝ պոնու
եօլա բօմադա. պիր Այսօք դաս կիպի՝ եա Մե-
զեղիք, թիգ պաշլար՝ սէսի քալըր, ա'նիտէ ժո-
ղովուրդ աղնամատան՝ սէսի եէթիշէք տէրէ-

ճէյէ կէթիբմէլի շնուարտա իրի տիրացո՞ւ
 պէօյիւր կիւնլէրտէ պէշ ալթը սահաթ օրուրլար,
 սէսլէրի քալմազ. երաժշտական զէնահաթ պա-
 դըրմայը պէօյիւր եասաւր էթմիշ. ա'սըլ եղսնա-
 կըն քէնտի քէրտէսլլլէ օրունա՝ հի'չ սէս եօր-
 ուլմազ վէ չեքմեռանդուրիւն կէթլրիւ՝ սօ'ս.
 թում, քա'րտաշըմ:

ՏԻՐԱՑՈՒ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

Հապէօյ, 1837

Լին էջեր

Հիմ քարի տարիներն անգուր
 երջանկութեան պայծառաւոզ պատկերներ
 Աշխա տակ միտք կը պսցցեն,
 Աւ տարիներն որ պիտի գան,
 Սեւ սեւ ստառուներ
 Հոգիիս մէջ կը պսցցեն . . . :

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԵՐՆ Հ. ԱՍԱՏՈՒՐ

Գրագէտ ամուլը

ԱՀԱ՛ ԻՆՉՈՒ ՀՈԳԻՍ ԿՈՒԼԱՅ

Հիմ դարերու ջրհեղեղէն շատ շատ սուտ.
 Ծաղկի մը մէջ ապրեցայ եւ.
 Տերեւներով շաղապատած ծիլ ծիլ կանաչ
 Գնխուշ ծաղիկ մ'եր ան քեհեզ:
 Մարմին լուներ, այնքան լուրեր կը սօրն ու պըսակ
 Որ, կարծես սին ու օղայած

Հուսափրփուէր սասցի կարի մըն եր ձերման
Ասուպներու ծոցին քըսած:

Մեծ եհովան երեսասար իր օրերուն՝

Մեր մեղքերին չըրցնած դէն,

Բսեղծագործ իր հանձարով քաղաքեղուն

Մարդոց հրճուանք կը հայրապրէր:

Ի՛նչ, ծաղիկներ քաժակներէն լոյսով զեղուն

Կը դիպեցին ձորն ու ծածօն.

Ի՛նչ, ոստացեղ շաւրեր եղերք լիճերուն

Երիծաղախիս ու մեղքածոր . . .

Եիլ մը ունայն եւ սօսերուն ֆոյ մեծամեծ,

Կը շիկեկի ականա նըսեմ . . .

Օր մը յանկարծ հոգըս խորհն քով մը ցայեց

Կեանքի օժեց հիւրով վըսեմ.

Մեծ քրկնափան մասն հրգանցած եր խմ սրտիս,

Հրեղաններու շունչն համասփիւն,

Սուրբ քուրվառ մը մաման, մաման կը խնկիր գիւ

Շուրջս յածեկով իրեւ զեկիւն:

Եւ քիթներ, զիշերին մեջ, եր կուցային

Գիրկըս քափել շուն արցունքներ,

Գրոս քոյրով կ'օրօրէի իրենց եղին

Սիրոյ ցաւով եր կը հեծէր:

Ի՛նչ, գորովոս փարուժներով փայտացեղի

Բոյնեկն ինկած քոյնիկն անհեր,

Որ խոսին վրայ ունեկարով գիւ դըրացի

Անուշ շունչիս կազդուրուէր:

Հիմակ, աւա՛ղ, կը քարճուեայ շուրջս՝ անհամար

Թըշուտներու գոռն տեւաւոր,

Եւ եւ ոչինչ կընամ չենի խեղց համար,

Իղմերու հիշ յուրարկաւոր . . .

Ու իսկ վրջիս լոյսի հիւսք մը կը յամանի

Երազներու մամբուն վըրայ.

Հոն ամեն ինչ կը քաղկանայ ու կը մարի . . .

Ահա՛ ինչու հոգիս կուրայ:

ԱՌՊԵԼ

Քրօքի

1 - 9 - 24

Ահաւասիկ այն տաղը, զոր Բոլ Վէրլէն կը
գրէ ճիւղանդանոցին մէջ, ամսաստուով իր երիտա-
սարդական շուայս կեանքը:

Կայսրոյս երկինքն երդիքն վեր

Ի՞նչ ահարար Է .

Արմաւենի մ'երդիքն վեր

Ոսքը կ'որրէ .

Երկինքին մէջ զանգակն յուշիկ

Զայն կ'արձակէ .

Ծառին վրայ բռնունն յուշիկ

Վիշքը կ'երգէ :

Ո՛վ Տէր , կ'անցնի կեանքը այն տեղ

Պարզուկ ու հեզ .

Բաղին՝ խաղաղ շրջուկ մ'այս տեղ

Կը հասնի մեզ :

Ի՞նչ ըրիւր դուն, դուն որ հոս ես

Եւ կուտաս յար ,

Ի՞նչ ըրիւր դուն, դուն որ հոս ես

Կեանքը դադար .

ԲՈՒՎԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Թարգմ.

Հ . Ա .

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՎՐԱՅ

Այս տեղ կը մտնին շրջակներն համայն,

Թռչունին երգերն ալ կ'արձակեն

Հոգիս կ'երագէ ամսաներուն այն

Որ միշտ կը տեսնեն . . . :

Այս տեղ հըպանցող շրթոնքներ սիրուն

Ոչինչ կը բողբոլէ իրենց քառիչքն.

Հոգիս կ'երագէ ա՛յն համայններուն

Որ միշտ կը տեսնեն . . . :

Եւ այս տեղ կ'ողորմէ մարդն ալ ըզգայուն

Մտնումքիւններ կամ սերերն իրեն.

Հոգիս կ'երագէ ա՛յն ամոլներուն

Որ միշտ կը տեսնեն . . . :

ՍԻՆԴՈՒՍ ԳՐԻԳՈՐՈՍ

Թարգմ.

Հ . Ա .

ՀՆԱԳՈՅՆ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ (*)

Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ:

Իբր երեսուն մղոնք հեռի ի կալիթայ մայ-

րաքաղաքէս գտանի
զիւղաքաղաք մի յե-
զերս նուիրականն
Գանդէսի՝ Ձեչրա կո-
չեցեալ, որ է ար-
ուարձան Հուգլի
հինաւորը՝ իսկ այ-
ժըմ փառաղուրկ
քաղաքին. ի Ձեչրա
զիւղաքաղաքիսյս-
միկ գտանի սա-
կայն հնագոյն եկե-
ղեցին Հայոց ի Հըն-
դէկս, որ կայ կան-
դուն ցայսօր, և կա-
ռուցեալ է այն յա-
մին 1695 յանուն
Որբոյն Յովհաննու՝
ճախիւք և արդ-
եամբ Խօջայ Յով-

ՄԵՍՐՈՎԷ Յ. ՍԵՅԵԱՆՅ
Հնդկանայ հնախոյզ եւ մա-
սեցազիր, որ երկար տա-
րիներէ ի վեր գրիչ կը
շարժէ՝ զարդարելով
հայ մամուլին էջերը
իր քնիւր գրու-
թիւններով:

(*) Թէպէտ ներկայ տարւոյ Տաւեցոյցիս նիւթքն

հաննիսի Մարդարեան Նոր-Ջուղայեցի մեծահաւ-
րաւ վաճառականին:

Խնկելի չիբիմ սոյն Խօջայ Յովհաննիսի տե-
սանի մինչև ցայսօր ի նոյն եկեղեցւոյ և ունի
տապանազիր մի յոյժ երկայն, զոր սակայն աւե-
լորդ Համարիմ դնել աստանօր ի ծանօթութիւն
հնասիրաց, որովհետեւ նախնի Հնդկահայք թե-
պէտեւ չթողին զբաւօր յիշատակարանս ինչ զգոր-
ծոց իւրեանց և զիկեռաց իսկ, այլ մեծագործ այն
նախնեաց դամարանք և չիբիմք անբարբառ՝
այլ պերճախօս վկայք են նոցին քաջագործու-
թեանց մինչև ցայսօր ժամանակի, զի թէպէտեւ
յուսկին նոքա, այլ քարինք աղաղակեն և զեւ-
աղաղակեսցեն առ յապալս:

Հանգեաւ Խօջայ Յովհաննէս «յանկարծակի»
ըստ տապանազրին՝ ի 22 յոյնիւրին, 1697 ամի

ամբողջացած էին, սակայն յոյժ լարգելի Հնդկա-
նայ մասեցազիր Տիար Մեսրոպ Սեբի սոյն նե-
սախեցաւ զորսիւնը չուզելով յաջորդ տարու
յեւանդել, հանութեամբ կրնաստանկեն՝ ակամայ
գայն երկու մասի բաժնելով՝ երկուորին հրատա-
կումը գալ տարւան քաղով, վասն իր մերողա-
մտութեան:

Ա. Գ.

կենարարին, և ոսկերք նորին հանգչին առ դրան
եկեղեցւոյն (ի ներքոյ զանդակատանն) զոր կա-
ռոյց նա:

Տապանադիրն, յորում խառն պահպանեալ
է թէ ուղղագրութիւնն և թէ բաժանումն տողից
և բառից, է օրինակ զայս:

Այս է տապան դամբարանի,
եւ մեծալ կա մեծ անվանի,
Ղարիպ Խոջա Ռեանենէսի կոչի,
Որդի Մարգարի՝ ազգաւն Զուղայեցի,
Որ է երբին Ծօռ Բաղամի,
Վաճառական էր գովելի,
Թագաւորաց երեսելի,
եւ իշխանաց էր պատուելի,
Գեղեցկասէս եւ ցանկալի,
Հարաւ ճիւղսն արեւմտի
Էր օրեալ չորս կողմ աշխարհի,
Կողմն արեւելեան երկրի,
Անդառստն Բաղամի Յուլլի,
Ի քիւն Հայոց Ռձեռն ի նոյեմբերի,
Ի Ե մանն զիպաւ յանկարծակի,
Հոգին Ես ի ձեռն ճեշտակի,
Հանգեաւ սոս յօտար երկրի,
Մնացեալ կարօս օրեւանի,
Կատարումն լինի աշխարհի,

Խաչն արեւելեան ծագի,
Հնչեն փողն Գաբրիէլի,
Յանկարծակի մէջ գիւերի,
Դնին արաւ դասաստնի,
Որ փետալ գայ էլեալ բազմի,
եկայք օրհնեալ հօրն երկնի,
եւ սոյ արացեալ արժանի,
Հինգ կուսանացն յիմասնի,
Հուսաւոր պատրաստ մեանի,
Ի դուռն սուրբ առաքաւսի,
Որ է արդարեւ ժառանգի,
Յաջակողմեան իւր սուրբ դասի,
Որք հանդիպիք այս տապանի,
Մի լի քերան հայր մեղայիս տայ որոմի,
Աստուած ողորմի ձեր ճնոցի,
Եւեք Գրիգոր Բանանայի,
Որ եմ ազգաւ յերեսնցի,
Ամբարում եղեւ քանի:

VHAZIOAO

MARCOS ARMENIODANUS

SAO ANO

1697

Ունէր սա և եղբայր մի Յովսէփ անուն, որ
 և ընկեր իւր ի յայնածաւալ գործս տուրե-
 առութեանն ի համօրէն Հնդկաստան, ալլ սակայն
 նա զնաց վերադարձաւ ի ծննդավայր իւր և անդ
 ի Նոր-Ձուղա վճարեաց զկեանս իւր, ի հասակի
 յիսուն ամաց, և շիրիմ նորա կայ ի հասարակաց
 Հանդստարանի տեղւոյն, ունելով նոյնպէս երկար
 տապանագիր հետաքրքրական՝ ըստ հետագայ
 օրինակի:

Տապանն Խօջայ Յուսէփի,
 Որդի աւագ Չենկէց Մարգարի,
 Վաճառական յոյժ գովելի,
 Մեծահոջալ Հնդկաց երկրի,
 Պատուով պայծառ յամեն սեղի,
 Ի մէջ ծովու եւ ցամախի:
 Նաւավար էր ուրոյն նաւի,
 Համագործ էր նաւապետի,
 Թաղաւորաց էր ցանկալի,
 Մեծամեծաց յոյժ պատուիլի,
 Անճանձիր եւ աշխատիլի,
 Երախտաւոր բազում մարդի,
 Սա աշխատեաց յիսուն տարի,
 Բարեկաց զաննս ի վերայ զաննի,
 Չամենն երող ի յաշխարհի,
 Ինքն հանգեաւ ի յայտ սեղի:

Սա ոչ հանկու եւ ոչ օր մի,
 Եւ ոչ խնկաց իւրոյ զանձի,
 Գնաց առ յոյսն Քրիստոսի,
 Առ հանգիսն մեր Քրիստոսի:
 Ով հանգիպողք այսմ շիւմի,
 Չսա յիշէ սայ ողորմի,
 Ինքն եւս յիշեալ լիցի:

1153 Դամայ 23 (20 Նոյեմբեր, 1704)

Յետ դարձին իւրոյ ի Հնդկաց, Խօջայ Յովսէփ
 գրէ զկտակ իւր յորում յիշատակէ ամենայն խղ-
 ճամտութեամբ զարդիւնս երեսնամեայ վաճառ-
 կանական ընդարձակ գործառնութեանց երկուց
 եղբարցն, որ որպէս երեւի, յոյժ յաջող ընթացեալ
 է, զի 28,800 ռուփեաց համեստ զբամաղի ետով,
 կարացեալ են նորքա շահել մերձ 2,000,000 ռու-
 փիս (երկու միլիոնս) յընթացս երեսուն ամաց, ի
 կտակին նոյնպէս ի յայտ գայ թէ զոյդ ընդ վա-
 ճառականական ընդարձակ գործառնութեանց իւր-
 եանց, լեալ են և տեսարք նաւուց և ինչն Խօջայ
 Յովսէփ «Նաւավար էր ուրոյն նաւի և համագործ
 էր նաւապետի» ըստ տապանագրին: Եւ ըստ որում
 յոյժ հետաքրքրական է նիւթ կտակին, ուստի ա-
 ւելորդ չհամարիմ դնել աստանօր զպատճէն այնք
 ի վերջանութիւն ընթերցողացն «Տարեցոյց Եփե-
 մանաւանդ զի գրեալ է այն ի յեզու և յո՞՞ նախ-
 նի Զուղայեցւոց, լի Պարսկախառն բանիւք, որոց

սակայն ի փակագծի նշանակեալ եմ զմեկնու-
թիւնսն ի ծանօթութիւն ընթերցողաց, Ահաւասիկ
օրինակ կտակի իօջայ Յովսէփայ Մարգարեան:
(Ճաշեալն գալ տարւոյ)

Ի Կալկաթայ Հնդկաց ՄԵՍՐՈՎԵ Յ, ՍԵՔՅԱՆՅ
ի 28 Օգոստոսի 1924 (Նոր Զուգայեցի)

Հին Էջեր

Մ Ա Ղ Ք Ա Ն Ք

Գոյր ու ներդաճակ — կարծես քաջուհի—
Անուն մ'ունիս որ եկ շաւ յարմարի,
Մարի,

Ո՞ր աղջիկ եկ չալի սոսիս մէջ ունի
Անրապառ գանձեր սիրոյ գումարի...
Մարի,

Մեճք որ շաւ տեսնենք, քիչեւ գերք փեշուր
Աղջիկներ առանց... քրտամարի,
Մարի,

Փայլուն, բարբառուն ծաղիկ երկնաւոր,
Մեր սիրեն հեղիկ բոյր հնձաւմ համարի,
Մարի:

Անա միակ բանն որ եկ կը մտորեն,
Վառ յոյսերուն պէս երկնից կամարի,
Մարի,

Թո՛ղ ծալի եկ Յոյսն յաւէս հաղթադէմ,
Իս հագուոյ Արեւն իւրաքանչէր Վարի,
Մարի:

1900 Օգոստ.

Ա. ԲԱՍԼԱՆ

Մ Ա Ր Մ Ն Ա Կ Ր Թ Ա Ն Ք

Այս քիչ մը բախտին թողուած ողջպահիկ
հրահանգները կանոնաւոր մարմնամարզի տեղ
ընենու կոչուած են, թէեւ երբեք կատարելա-
պէս ասոնց տեղ չեն կրնար լեցնել: Այսու հան-
դերձ այն անձինք՝ որ կը դանդաղին կամ կը
ննդունին զժըստտաբար կանոնաւոր մարմնամարզ
կատարելու, այս մարմնակրօնորը կրնան անոնց
տեղ ընելու եւ անշուշտ աւելի ազդէ է ամէն
առտու անոնցմէ մէկ քանին փորձու քան թէ
մնաւ չհրահանգուի:

Ա. Առաջին պատկերին մէջ տեսնուածին

պէս կռնակի վրայ գետինը պատկիւռ եւ սռանց
ծեռներուն կէքը՝ օլու վեր ելլիւռ է, Այս հրա-
հանգութիւնը կարելի է երեւի բաժնել, նախ
նստուկ զիրք մը առնել, յետոյ ծռնելի վրայ
նստիլ եւ վերջապէս ոտքի վրայ կանգնել թեւերը
առաջ նետելով հա ասարակշռութիւնը պահելու
համար:

Բ. Պատկերին մէջ տեսնուածին պէս գետին
չստիլ, աջ ձեռքը սրունքներուն բացուածքէն
անցնել եւ սռանց ծախին օգնութեան տախ-
տակամածին ձեղրուածքին ուղղահայեաց գիծ մը
ծել:

Գ. Պատկերին մէջ տեսնուածին պէս փոխ ըն-
փոխ աջ եւ ձախ սրունքները աթոռի մը վրայ
երկարել եւ աստիճանաբար արգելքին բարձրու-
թիւնը աւելցնել:

Դ. երկու աթոռ դէմ առ դէմ դնել եւ երկու
ձեռքերն ն բացուածքը աթոռներուն վրայ կըր-

քցնել, յետո
մարմինը ծիգ
բռնել ու ոտ-
քին մատին
ծալերը կըր-
քնցնել տախ-
տակամածին
եւ այս դիր-
քով ձեռքե-
րուն վրայ
բարձրանալու
կամաց կա-

մայ բազուկները
կրկնելով վար իջ-
նել:

Ե. Աջ ձեռքը
կրքնցնել գաւա-
զանի մը վրայ,
եւ մարմինը ու-
ղիվ բռնել յի-
տոյ առանց ձեռ-
քը գաւազանին
վրայէն վերցը-
նելու գլուխը
անցընել կազ-
մուած կամարին
տակէն:

2. Չախ ձեռքով աջ ոտ-
քին մատներուն ծայրը բըռ-
նել, աջ ձեռքով ձախ ա-
կանջը բռնել ու ձախ ոտ-
քին վրայ կանգնած ջանալ
սեղանին վրայ դրուած
ստենկը ակռաներով վեր
վերցընելու:

Է. Տախտակամածին
վրայ թաշկինակ մը նետել,
յետոյ տախտակամածին վրայ փորի վրայ պտռ-

կելով ձախ թելը ազդրին երկայնքը երկնցնել

և գետնի վրայ պ ուկիլ թաշկինակէն մետր մը
հեռու, յետոյ միայն աջ ձեռքին օգնութեամբ
առաջ բշուիլ եւ ակռաներով թաշկինակը գետ-
նէն վեր վերցընել:

Ը. Աթոռի մը տակէն մտնել ու մէկ կողմէ
միւսը անցնիլ առանց աթոռը տապալելու:

ԶԲՕՍԱԼԻ ՓԱՄԱՆՑ

Զինական ստուերներ. — Նապաստակը. — Նապաստակի շուքով ձեւացումի ամենէն պարզ գիրքն է հետեւեալը.

Աջ ձեռքի ամին զանգուածը և Չ մատերը կը կազմեն Նապաստակին մարմնոյն յառաջամասը և միջամատը ու ցուցամատը՝ անոր առջևի ստաբերը: Զախ ձեռքի կռնակը պէտք է հեծցուի աջ ձեռքին վրայ, ձեւացնելու համար գլուխը և

ականջները. ձախ ձեռքին ցուցամատը պէտք է կծկուի բլծամատին վրայ մինչդեռ միջամատը և մատնեմատը կը ձեւացնեն ականջները: Զախ ձեռ-

քին ճկոյթ մատը ալնքան կծկելու է որ շուքին մէջ անյայտ բլծակ է բլծամատը ու միջամատը քիչ մը հեռացնես բացուած ծակէն լայն կ'անցնի և կենդանիին աչքը կը ձեւացնէ:

Եթէ աջ ձեռքին միջամատը և ցուցամատը շարժես, Նապաստակը քալել կը սկսի. Եթէ ձախ ձեռքին միջամատը և մատնեմատը շարժես, կենդանին ականջները կը շարժէ:

Զինական Ստուերներ. — Կարտոպ. —

Այս թռչունը շուքով պատին վրայ ձեւացնելու համար թևերդ սօթտէ և մերկացուր մինչև դաստակդ. յետոյ աջ լազուկդ կ'կնէ՝ դէպի ետեւ ցուցամատով բլծամատը բռնելէն յետոյ միջամա-

տը ցուցամատին և բլծամատին կցուած տեղին վրայ բեր, մատնեմատին ծալրը միջամատին ծալրին կցէ և ճկոյթ մատը մատնեմատին դա-

տէ, որով կարապին աչքը և կտուցը կը ձեւանայ:

Ձախ ձեռքիչ մատները բաց և լծամատը ետ տանելով մինչեւ արմուկին կրթնցուր, որով կը ձեւանայ կարապին թեր, եթէ աջ ձեռքի յարմար կերպով վար խոնարհեցնես, կարապը կեանք կառնէ և կարծես կը ծռի կեր փնտտելու համար: Եթէ աջ ձեռքի զէպի ձախ ձեռքիչ կողմէ տանիս, կարծես կարապը իր թերին փետուրները կը յղկէ: Եթէ աջ ձեռքին ճկոյթ մատը շարժես, կարապը կտուցը բացած և դոցած կ'լլայ: Եթէ ձախ ձեռքին մատները շարժես, կարապը կը թեւարարէ:

Զինակաւ Ստուրմիր. — Շտախօս փաս

— Շտախօս փաստարանին պատկեր ձեւացնելու համար պէտք է ձախ ձեռքին լծա մատին և ցուցամատին մէջ լռնել տրուի փա-

տաշանի դտակին ձեւով կտրուած խաւաքարտ մը, յետոյ միջամատը և մատանեմատը զէպի ներս

կծկել և յառաջացնել կծկուած ցուցամատը և ճկոյթ մատը, եթէ լայն թեղանիքով հագուստով մը ծածկուի ձախ թերը, պատին վրայի շաւք ճիչի ու ճիչի կը ձեւացնէ շտախօս փաստա-բանին լայնարաց. շրթունքը, երկայն քիթը և ցցուած կզակը:

Պատրանքը ամողջացնելու համար կը բաւէ աջ ձեռքին ափը դարձնել զէպի աջ և մատները իրարմէ հեռացնելով ցուցամատը վեր բռնել:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

ՔԱՌԱԿՈՒՍԱԶԻԻ ԲԱՌԵՐ

ԻՍՏՈԹ. — Ի ստրեւ տրուած բացատրու-
քիւններուն օգնութեամբ զգնուելիք բառերը՝
պէտք է հաւասար բռնով տառեր պարունակին և
տառեր անցան անցան իրարու ներքեւ դրուելով
կատարելով հաւաստիւսի մը կազմին. այսպէս զե-
տեղում՝ քէ՛ հարիզմական և քէ ողորմից կեր-
պով կարդացուելով՝ պէտք է բացարձակապէս
նման լինին:

1. Ձարդեղէն մը:

հայտնաբերված

2. Յոյժ վնասակար փոքրիկ չորհոսանիքներ:
3. Մեր լրագիրներէն մէկուն մէջ քերթօն, որ տուրջ տարիէ մը ի վեր սկսած է,
4. Կարէեղոնացի հոշակաւոր զօրապէս մը:
5. Գեղապէսի մը աղջիկը, նշանաւոր իւր գեղեցիկութեամբ, որ ճիշդ կէս դար առաջ բախտախնայիւր արեայի մը հետ ամուսնացաւ զամբ բազմելէն առաջ եւ ապա զժախտ քաղունի մը եղաւ:
6. Ծովերու մէջ եկարած մոյլ մը:

ՏԻԿ. ՖԻՄԻ ՄՍՐԼԵԱՆ

Լուծողը կ'ստանայ արժէքաւոր նուէր մը Գաբամանէն Գրասունէն:

Հաննաբեղ Տիկնոջ առաջարկած անցեալ տարւան բառերովն լուծումն էր

կասակ
ասակ
կսակ
սակ

Ջօր առաջին անգամ լուծց Պ. Ելուարդ Տասնապետեան եւ իր ընդունած նուէրներն յատկացոյց Նոր Գարնի գրադարանին: Հետզհետէ յաջողեցան զայն լուծել ոմանք սիրուն ոտանաւորներով՝ Գեռ. Տ. Հմայեակ Ծ. Վ. Պալիքիսեան (Պոլիս), Յակոբ Տիւրունի (Պէյրութ), Գանիկ Պետրոսեան (Պատրա), Օր. Հայկունի Հայկազն (Պոլիս), Օր. Անահիտ Էրմէնեան (Հալէպ):

ԱԷԲԻՓՈԼԵԱՆ

Հրաւարի Արուեստագէտ

Այս խարտիշահեր եւ կապուտաշուի տղեկը ընդհանուր աշխարհի հիացումն առարկայ կ'ըլլայ սինէմաներու բնօրին վրայ իր կատարած դերերովն եւ տիեզերական համարաւ. կը վայելէ, եւ իր գերազանց յաջողութիւններով ժպիտներ կը շահի. Այժմ ան իր արժակտորդը կ'անցընէ եւրոպայի մայրաքաղաքները այցելելով, ուր աննա-

խընթաց ընդունելու թիւն մը կը վայելէ: Ու յետոյ կուգայ Արեւելի որդերուն անձամբ բաժնէնու Ամերիկեան Բըլիֆի հաւաքած մէկ միլիոնի նպաստը, որուն մէջ մեծ բաժին ունի իր անձնակառի օժանդակութիւնը. որովհետեւ անոր ազնիւ սիրտը կը բարախէ որբերու համար:

Երկար կեանք Ամերիկացի աշս պանծալի զական:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ

1924 ՏԱՐԻՈՅ

Տարեցոյցս հակառակ իր փոքր ծաւալին, պարտք կը համարի նշանակել անցեալ տարուան կորուստները Ազգ. շրջանակի մէջ:

Յունուար 24ին վախճանած է Նրուսաղէմի մէջ Հնդկաստանի Առաջնորդ **Սահակ Արեւայ. Ալվառեան**, Հանգուցեալը բնիկ Պոլսեցի էր, ծնած է 1834ին, գաւազանակիր եւ ձեռնասուռն երիմեան Հայրիկի, ուրիշ անբաժան մնաց եւ անկէ վարդապետ ձեռնադրուեցաւ 1882ին եւ եպիսկոպոս 1888ին. իր վերջին պաշտ մն էր Պաղատատի Առաջնորդութիւնը:

Անցեալ տարւոյ մէջ վախճանեցաւ նոյնպէս էջմիածնի կաթողիկոսական տեղակալ **Յուսիկ Արեւայիսկ**. եկեղեցական փորձ եւ խոհական նկարագրով:

Փետր. 9ին մեռաւ **Բարսեղ Աւետիսեան** բնիկ իւսկիւտարցի, Ազգ. ե. բեսփօխ ան, անդամ տեսուչ խորհուրդներու, երկար տարիներ Հիւանդանոցի հոգաբարձու, հմուտ լեզուներու եւ մաթեմատիքայի. ուրուն չխնայեց անողոր հիւանդութիւնը եւ բաւ համարեց անոր օգուտ կար գործունէութիւնը մեր պաշտ մական շրջանակներուն մէջ: Հանգիստ իր սկստնութիւնը:

ԲԱՐՍԵՂ ԱՎԵՏԻՍԵԱՆ

Գեորգ Ծ. Վ. Իրամնոսեան, անբասիր եկեղեցական, քարոզիչ Գուրուշէլի եւ տեսուչի, վախճանեալ Մարտ 8ին Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ: Յիշեալը աշակերտած է Գեորգեան շեմարանի եւ յետոյ ուսուցիչ, 17 տարի առաջ վարդապետ ձեռնադրուած է Պոլսոյ մէջ եւ իր կեանքին մեծագոյն մասը անցուցած է գաւառները:

իրը Առաջնորդ Ամասիոյ, Բարերդի, Տրապիզոնի եւ Տիարպէթիքի:

Մասթէոս Զարէֆեան, երիտասարդ զգալուն բանաստեղծ: Ծնած է 1894 Յունի 4 17 Իւսկիւտար, մեծացաւ Ապրիլ 9ին Մ. Ժ. Կղզի, ուր իր ապարիկոթեան համար քաշուած էր իրեննէրուն հետ եւ ուր կը յուսար իր գեղածաղիկի կեանքի կորովը աւելցնել. քայքայուած դժբախտաբար հիւժախտով, իր կորուստը խոր ցաւ պատճառեց մեր հա-

ՄԱՏՔԷՈՍ ԶԱՐԻՖԵԱՆ

մայնքին, որովհետեւ Պ. Մ. Զարէֆեան իրր զբող, իր ուսուցիչ համալրանքի լայն շփանակ մը ունեցած էր, Հրատարակած է Տրամուքեան եւ խաղաղութեան երգեր, կեանքի եւ մահուան երգեր, սիրուն հատորներ, որոնք իրեն տեղ կուտան հայ Պառնասոսի վրայ Դուրեանի, Մեծարենցի քով: Սեծարանք իր անմեռ յիշատակին:

Սեբովբէ Քիւրմեան, քնիկ Սամաթիացի ծնած 1872 Մայիսին, յայտնի նկարիչ, գեղարուեստից վարժարանի նախկին աշակերտ, երկար ժամանակ Փարիզ ապրած ու աշխատած, վերադարձած Պոլիս ու կազմակերպած ցուցահանդէսներ. ան վերջտին կը գտնուէր Փարիզ ուր Ապրիլ 11ին բնական պահուկին մօտ — լատինական քաղր — փողոցին մէջ յանկարծամահ կ'ըլլայ ու կ'անհետանայ մեր մէջէն իրր նահատակ հայ արուեստին, կրելով երկար ատեն զրկանք ու տառապանք ու չտեսնելով իր գեղարուեստի անուշ երազներուն իրականացումը:

ՍԵՐՈՎԲԷ ՔԻՒՐՄԵԱՆ

Ապրիլ 27, Ատիս - Ապէլայէն կը գուժեն մահը **Վառնա Երզնկացեանի**, նախկին սան Պէրպէրեան վարժարանի, որ Ս. Զատիկի առտուն, մինչ ծնողքը գացած էին Եկեղեցի Յարութեան տօնը վախելու, ասդին հէք Երիտասարդը, ո'վ գիտէ հոգեկան ի'նչ անորակելի

տաղնալի մատնուած, ատրճանակով մը կը վերջացնէ իր գեղածաղիկ կեանքը, անմիախիբար սուգի ենթարկելով իր որդեսէր ծնողքը, նոյնպէս խորին ցաւ պատճառելով շատերու ինչպէս նաեւ այս տողերը գրողին՝ որ շատ մօտէն ծանօթ էր յիշեալին ազնիւ կենցաղին:

Տ. Արիստակէս Աւագ Գինյ, Վարժապետեան, երկար տարիներ կ'սրող ուսուցիչ մարէմաթիքայի, ապա Բահմայայցած Ալէարճեան Սրբազանէ, անդամ Կրօն. Ժողովոյ, վերջերս աւագերէջ Կէտիկ փաշայի եկեղեցւոյն, յանկարծական մահով վախճանեցաւ Մայիս 30ին: Մեր քահանայական գատուն մէջ հզակեան դէմը մըն էր **Տ. Արիստակէս** յի մտաւոր կարողութիւնով եւ ունեցած գիտական հմտութեամբ: Պարզ ծի սակատարութեամբ չէր որ կը ծառայէր

Տ. ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ՝Ա՝ՔԶՆՅ.
ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

եկեղեցւոյ, այլ իբր ճարտար բեմախօս կը լուսաւորէր ժողովուրդը Աւետարանի լուսով: Օրհնութիւն իր յիշատակին:

Յօբր. Գալիքեան, հանրօգուտ անձնաւորութիւն, մեռաւ Բարիզի մէջ Ապրիլին: Հանգուցաւը եղած է Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկապետ, Քաղաքական եւ Ազգային Ժողովին ատենապետ: Քանի մը տարիէ ի վեր կը վարէր Ազգ բարերար Տիար Միհրան Գարակէօզեանի հաստատած Որբանոցին Տնօրէնութիւնը:

Նուպար Ե. Գուլումեան, խոստճալից երիտասարդ, որդի երաժշտադէտ Գ. Երմոզի, շրջանաւարտ Ռուպիթ Գոլէժի, մեռաւ Իւալլուտը՝ իր ծննդավայրը, Ապրիլ 22ին, 23 տարեկուն ծաղիկ հասակի մէջ: Ահա պայծառ աստղ մը՝ որ մարեցաւ յանկարծ խաւարի մէջ խորասուզելով իրենները:

Տիկին Աննա Թ. Համամեան, Յունիս 7ին մեռաւ, որ երկար ժամանակ անձնուիրար ծառայած է կրթութեան Իւսկիւտարի մէջ իբր գործօն խնամակալուհի:

Հարէհ Մաղաքեան, կարող փորձ ուսուցիչ, վերջերս Տնօրէն Մարրիգիւղի Տատեան Ազգ վարժարանի, մեռաւ Յունիս 12ին Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ:

Աւմեհնակ Տէր Յակոբեան, Պարտիզակի բարձրագոյն վարժարանին Աւագ ուսուցիչ, եղբայր Ռօպէրթ Գոլէժի Բրոֆ. Աբրահամ Տէր Յակոբեանի, մեռաւ Յուլիսի մէջ: Յիշեալը իր բազմակողմանի հմտութեամբ եւ հոգիի քնտիր յատկութիւններով ուսուցչական ասպարէզին պատիւ եղած է եւ ծառայած երկար տարիներ, բազմաթիւ աշակերտներ հասցնելով Յարգանք իր յիշատակին:

Արխսակէս Սարգիսեան՝ Կոտարացի, ծը-
նած է Էփէրէկ 1870ին, մեռաւ Յուլիս 10 ին
Ազգ։ Հիւանդանոցին մէջ, կրթական մշակ, ար-
ժանի յիշատակութեան իր բեղուն գործունէու-
թեամբ։ 35 տարիներ ծառայեց կրթութեան
եւ վերջերս կը պաշտօնավարէր Իսկիւտար Ս.
Խաչ, ձեմարան եւ Յրէրներու վարժարաննե-
րուն մէջ։

Քրօճ. Մարտիրոս Յ. Անանիկեան, «Լոյ-
նակ»ի կարող աշխատակից, որ գրական լայն
գործունէութիւն ու-

նեցած է, մեռաւ
Դամասկոս Սէյնթ
Լուիս հիւանդանո-
ցին մէջ։ Հանգուց-
եալը Ամերիկայէ
Արևելք մեկնած
էր, հին ձեռագիրներ
փնտռելու Հարթֆըր-
տի Աստուածաբա-
նական Տեմարանին
համար. իրմով կարե-
ւոր դէմք մը Կան
հետանայ գրական
մարզէն խորին ցաւ
պատճառելով իր բազմաթիւ համակիրներուն։

ՔՐՕՃ. Մ. Յ. ԱՆԱՆԻԿԵԱՆ

Տիկին Աղունի Գ. Գալաճեան, կողա-
կից հանրած մօթ թուարան Գարեգին Գալաֆ-
եանի (զոր անցեալ տարուայ վերջերը կորսնցնելու
դժբախտութիւնն ունեցանք), զարգացած մտւով
կին, անմուէր ամուսին, մեռաւ Օգոստ. 4 ին,
թողլով Ազգին՝ պատուաւոր զաւակներ, որոնցմէ
Գ. Կեղամ քանի տարիներէ ի վեր ձեռնհասօրէն
կը վարէ Ազգ. Կեդրոնականի տն րիւնութիւնը։

Միհրան Գարագաճեան պետական կա-
րող պաշտօնատար եւ Ազգ. երեսփոխան ծնած
Թօփ Գափու 1861 ին, մեռած օգոստ. 16 ին
Իսկիւտար. Միհրան էֆ. ընթացաւարտ Սիլիքէի
վարժարանին. աշակերտեցաւ Փոքրուզայ Միքա-
յէլ եւ Սազըզ Յովհաննէս փաշաներու. իբր ելե-
մտագէտ ծառայեց պետութեան, բարձրանալով
մինչեւ նախկին ելեւմտական նախարարութեան
խորհրդականի պաշտօնին, հաւատարմօրէն օգ-
տակար ըլլալով երկրին. ինք արդիւնաւոր պաշ-
տօնեայ մը ըլլալէ զատ իր եկեղեցիին, իր ազ-
գին եւ իր ընտանիքին անձնուէր հայ մըն էր.
եղաւ երեսփոխան, աշխատեցաւ ինամաստարու-
թեան մէջ իբր անդամ եւ Ատենայետ, վերջապէս
ազգօգուտ եւ ողջամիտ անձ մը պակսեցաւ մեր
մէջէն, տիրութիւն ազդելով բարեկամներու լայն
շրջանակի մը։

Գրիգոր Անգուք, ուսողութեան ուսուցիչ,
շրջանաւարտ կեդր. վորժարանի, մեռաւ հիւ-
ծախտէ Սեպտ. 26ին։ Երկար տարիներ ուսողու-
թիւն դասաւանդած է ազգ. վարժարանները. Ի
քնէ խիզախ ու ձեռններէց՝ գործօն դեր մը կաւ.

տարած է նաև ազգ: շրջանակի մէջ եւ միեւ-
նոյն ատեն օգտակար պաշտօնավարութիւն ու-
նեցած է կրթական յարկերու տակ:

ԲՐԱՃ. ՅԱԿՈԲՈՍ ՃԷՆԻԳԵԱՆ, ծնած Ատա-
բազար 1840 ին եւ մեռած 5 հոկտ. 1924 ին:

Պերճախօս քարո-
զիչ, եւ կարող
ուսուցչապետնի-
պէրթ Գոլէճի (ո-
րուն առաջին
շրջանաւարտնե-
րէն էր), միեւ-
նոյն ատեն տի-
պար ազգասի-
րութեան, իր
բազմաթիւ աշա-
կերտներն հա-
մակարանքով կը
վերաբերուին ի-
րեն, Բրոֆ-ը Ազգ-
շրջանակին մէջ
ալ յոյժ յարգելի

ԲՐՕՅ. ՅԱԿՈԲՈՍ Յ. ՃԷՃԻՋԵԱՆ

հղած է հանրային ձեռնարկներու մէջ իր մաս-
նակցութիւնը նուիրելով: Հեղինակած է Շարժմունք
Երկնային մարմնոց եւ երկար ատեն խմբագրած
է Բիւրական շաբաթաթերթը:

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

ՅՈՐԳՈՐ ՀԱՅՈՐԴԻՆԵՐՈՒ

ՅՐՈՒԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻ ԶՈՐԱ ՀՈՂԱՆԵՐՈՒՆ:

Սիրելիդ իմ Հայկազուն, գաղթականի ցուպը
մէկդի դրած, հազար զործաւորի տարազը, աշ-
քիդ արշուները սրած, աշխատութեան կաթիլ-
ները մարգարիտներ եղան ճակտիդ. կեանքի դառ-
նութիւնները մոռցած՝ րազիկդ կորովին մէջ գտար
ամէն քաղցրութիւն. հօտը քայլերուդ տակ կոխո-
տեցիր յուսահատութեան դրէշը. որ կը յանդգնէր
լեզ խեղդամահ ընել. մուցի՛ր. մուցի՛ր, ինչ որ
ցաւ է, ինչ որ յուսալքում է, ինչ որ ծանր հար-
ուած է, վերջապէս ինչ որ կորուստ է անփոխա-
րինելի: Ժպտո՛ւ՛ կեանքին, եւ ան քեզ պիտի ող-
ջագործէ բարի հրեշտակին պէս: Իրաւունքէ
զուարթութեան լոյսիկով եւ ահա պիտի տեսնես
որ քու անշուք եւ մթին խշտակդ պիտի ողորուի
ճառագայթներով, հոգիիդ խաղաղիկ լճակին մէջ
պիտի ցոյայ երանական անդորրութիւն:

Ի՛նչ փոյթ թէ ժամանակին բուռն հեղեղը
քշեց տարաւ քու հայրենի տունդ ու մերկաբեր
քամին յարդի շիւղի պէս քեզ ձգեց օտար ափեր,
բայց ահա կը մեղմանայ անոր խտութիւնը, կը
ծազի լուսապայծառ արեւը եւ երէկի տկար

տունը հեղեղին քափէն հողին ու աւազին խառնուած անա վեր կը բարձրացնէ իր գլուխը եւ ծիլ կ'արձակէ. կեանք մըն է որ նորէն ծնունդ կ'առնու եւ նայուածքներ կը յափշտակէ:

Սիրելիդ իմ Սրգար, երէկ անձանօթ այդ օտար երկրի բարքերուն լեզուին, այսօր գիտակ ես ամէն բանի, եւ ի՞նչ մոգական զօրութիւնով կը դառնաս գիտակից, այդ ուժը կուտայ քեզ կամքդ, հզօր անհատականութիւնդ. ուսման երբ գործառնէն կը դառնաս յոգնած եւ այնքան չարչարած, այդ պահուն ետք կը թելադրէ քեզ ոչ թէ հանգիստ այլ զարգացում, կ'առնես ծնորդ գիրք, կ'ուսանիս անհրաժեշտ գիտելիք, հու աշակերտի մը պէս. որ դասեր կը պատրաստէ եւ կամ ընթացաւորտի քննութեան նիւթերը կ'ուսումնասիրէ առաջնութեան միջանակին հետաժուտ: Այդպիսինչու առաջին կեանքի դրուագներով չէ՞ որ կը հիւսէ ապագայ հեղինակը հատորիկ մը այսպէս մակագրուած, Մանկութիւնք երեւելի արանց:

Համրոյր քու պայծառ ճակտիդ, ո՛վ ազնիւ հայորդիդ, որ հղբուկոծի ջրագրութիւններով չես թռնաւորեր կեանքդ, այլ ոսկեղենիկ երազներով կ'ողջունես երիտասարդութիւնդ, արհամարհելով անուշիկ ծիծաղով մը դաժան բախտին հալածանքը...

Երկաթ արարիս:

Ս. Գ.

ԺԱՄԱՆՑԻ ԳԻՐՔԸ

ԶՈՒՍԼՃԱԼԻ

ՀԱՃՈՅԱԼԻ

ՕԳՏԱԿԱՐ

Բաղդադուեակնե՛ր, անա Ձեզի նոր մեցակից մը, ուրմեծեւ գաղացալից խորհրդաւոր Երազներ մեկնող, նեկայի մրութիւնք փառասող, ապագան գուեակող ԲԱԶԴԱՅՈՅԵՆ եւ ԵՐԱԶԼԱՆՆԵՐ լոյս տեսաւ:

Գրեց 30 դրու, Արասանման 3 մրք. կամ 1 ռիփն եւ կամ 30 սեք:

ԿՐԵՆԻՈՐ ՀԱՅԵՆ

Mihran Ohannessian

Gargour

Tatli

Guédik Pacha

<< Ազգային գրադարան

13450

ԳՐԱՏՈՒՆ
ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱԶԵԱՆ

50, Չափահարար, Աղբիւրին սօս, 50

Կ. ՊՈԼԻՍ

LIBRAIRIE
SIMON CAPAMADJIAN
O, Tchakmakdjilar, près de la fontaine
CONSTANTINOPLE

